

وەرگىزىانى بې ھەممىيەتى
د. خالىد جاويش

وەرگىزىانى لە ھەممىيەتى
دلشاد مەممەد عبدالله

منتدى إقرأ الثقافي
مهترسى بى ئابروبيه كان
www.iqra.ahlamontada.com
لەسەر مىشكى و
پەيوەندىيە كۆمەللايەتىيە كان و كۆمەلگا

مهترسیی بیئنابرووییه کان
لەسەر میشک و پەیووەندییە
کۆمەلایەتییە کان و کۆمەلگە

مه ترسیی بینابرووییه کان له سه ر میشک و په یوهندییه
کۆمەلایه تییه کان و کۆمەلگە

و هرگیزانی بۆ عه‌ره‌بی: د. خالید جاویش

و هرگیزانی بۆ کوردى: دلشاد ممحەممەد عبدالله
چاپی یەکەم ١٤٤٢ ل - ٢٠٢١ ز

نوسینگەی تەفسیر

بۆ بلۆکرنووە

ھەولیر - شەقامی 30 مەتری، تەننیشت منارەی چۆل

+964 750 818 08 65

www.al-lafseer.com

tafseeroffice@yahoo.com

/TafseerOffice

ئاماھە کردنی پىپىست - نوسینگەی تەفسیر

مه ترسییه کانی بینابرووییه کان له سه ر میشک و په یوهندییه کۆمەلایه تییه کان و کۆمەلگە،
دلشاد ممحەممەد عبدالله (و هرگیزی کوردى)

٩٦ لایپەر،

٢١*١٤ سم

بايەت، پەروەردە

له بەریوە بەرايە تى گشتنى كتىپخانە گشتىيە کان

ھەریمی کوردستان ژمارە سپاردنی (٨٢٥) ي سالى ٢٠٢٠ پىتىراوە

"بىرۇچۇنى ئەم كتىپە، مەرج نىيە ھەمان بىرۇ بۇچۇنى نوسینگەی تەفسیر بن"

دېزاين: جمعە صديق كاكە

مهترسیی بیئابروییه کان
له سهور میشک و
پهیوهندییه کوؤممه لایه تییه کان و کوؤممه لگه

وهر گیز انى بۆ عەرەبى

د. خالید جاويش

وهر گیز انى بۆ کوردى
دلشاد محمد مەممەد عبدالله

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سوپاس و پیزانین

بۆ تیمی (واعی)

هاوکارانم لە گەشتى گۆران و جەنگى (واعی)دا،
لەناخى دلّمەوه سوپاستان دەكەم، ئىۋەي كەسانى جىاواز و
خاوهن بۆچۈونى پىشىنگدار.. پاكىرىن و جوانترىن و
بۇنخۇشتىن و باشتىنى سلاو بەپېرى خۆشەویستى و
دلسۆزىيەوە ئاراستەتان دەكەم..

پىتەكان دەستەوسانن ئەو سلاو و رېزەي لەدلدایه
بنووسن.. ئەوهى لە سەرسور مان و پياھەلدان لەدل و
دەروونىمدايە دەرىبىرن.. چەند جوانە مەرۆڤ بېتە مۆمىك
رېڭكاي سەرگەردانەكان رۇوناك بکات.

د. محمد عەبدولجود

دامەزرتىنەرى تیمی واعی

پىشەكى وەرگىپى عەزەبى

ئالودەبۇون قەبارەي مىشك دەھىنېتەوە يەك !!!
 ئەم رىستەيە سەرەھى جۇرىتكە لە تىڭچۇون، وا
 نىيە؟

دەركەوتۇوھ کە سەيرکىدنى دىمەنى بىئابروويى، -يان بە دىاريکراوتر - ئالودەبۇون بە سەيرکىدنى دىمەنى سىكسى و ئابپۇوبەر كارىڭى رۇخىنەرەن تىڭدەرە!
 ئايا دەزانىت سەيرکىدنى دىمەنى سىكسى و ئابپۇوبەر بەشىۋىيەكى بەردەواام دەبىتە ھۆى بازدانىتىكى گەورە لە حالەتەكانى لاوازى رەپبۇونى چوکى نىرینە، ئەوانەرى تەممەنیان لە سى (٣٠) سال كەمتىرە؟ ياخود خەون و خولياو زىندۇتتى لە ناو دەبات؟
 ئىمەش جاران ئەممەمان نەدەزانى ...

جا بەھۆى قەبارەي گەورەي زيانەكانى دىمەنى سىكسى و ئابپۇوبەر ، پىويسىتە لەسەرمان لىستىك بۇ ئەو زيانانە دابىتىن، بۇيە دابەشمان كردووھ بەسەر ھەشت (٨) بىرگەي سەربەخۆدا، كە تىايىاندا ورده كارىي تىرۇ تەسەل و

ته اوای شوینه واره کانی ئالودبۇون به دىمەنی سېکسى و ئابرووبىر دەبىنيت، لەگەل دانانى لېكۆلىنەوهى زانستى و ۋېيدەر بۇ ھەر يەكەيان، بەجۇرىڭ نزىكەي (۱۰۴) لينكى دەرەكى نايابى پشتەستوو به توپتىنەوهى سەرجىيى بۇنىان ھەيء، ئىمەش ھانت دەدەين ھەموو جارىڭ بەشىڭ لەو شوینه وارانە بخوتىتەوه، بۇ نمۇونە دەتوانىت ئەم لاپەرەنە بە كراوهىي بھېلىتەوه ھەر جارەو بىرگەيەكىان بخوتىتەوه، خۇ ئەگەر تەنها دەتوانىت ھەندىڭ لەپەرەيان بخوتىتەوه، ئەوا ئامۇر گارىت دەكەم ئەمانە بخوتىتەوه:

- ۱: كەمكىرىدىنى رېتھى (دۇپامىن).
- ۴: لاازبۇونى ناوجەوانە پلى مىشك.
- ۶: تەسکبۇونەوهى قەبارەي مىشكىت. // بچۇوكبۇون، گۈژبۇون، پوكانەوه، ھەروەها دەتوانىت ئەمانەش بخوتىتەوه:
- ۲۰: لاازى رەپبۇونى چۈك.
- ۴۶: تىكچۇونى پەيوەندى نىوان ھاوسمەران.
- ۵: كەمبۇونەوهى خەون و خولىياو زىندۇيىتى.

۱

پەکەم: زيانه کانى ئالوده بۇون به ديمەنى
بىئابرووی لەرۇوی ژىرىيەوە

ئامۇزگارىت دەكەين كە بەدۇر بىت لە ديمەنى سېڭسى و ئابرووبەر، چونكە لە راستىدا و بەپشتىھەستن بە توپىزىنەوە كانمان، دۆشدىنامىنن ئەگەر لە ئايىدەيەكى نزىكدا رېكلامەكان بىينىن بلىت: "بەھۆى ديمەنى سېڭسى و ئابرووبەر مىشكىت ئاوهەاي بەسەر دىت".

ئەمانەي خوارەوە گۈنگۈرىن ئەو شۇنىھەوارانەن كە مىشكى ئالودەبوو به ديمەنى سېڭسى و ئابرووبەر وىران دەكات، يان دەيگۈرۈت، يان لاوازى دەكات:

- كەمكردنى رېزەي دۆپامىن:

يەكىك لە گۈنگۈرىن و گەورەتىرين زيانه کانى ئالودەبوون به ديمەنى سېڭسى و ئابرووبەر لە مەودايدەكى دووردا

بریتییه له که مکردنی و هر گره کانی دوپامین، که له بر گهی "تمه سکبونهوهی قه بارهی میشکت" زیاتر قسمی له سهر دهکهین، به جوئیک وینه سیکسییه کان گوژمهه که دوپامین له ناو ژیریماندا به رهم دههین. ئەمە سەرەرای کاریگەری کولیدج (سەیرى ۱۳: راھاتن، بکە) و ئەو وینه سیکسیانهی گرتەی خېران. دواجار بەشیوهیه کی بەردەوام و لە ماوەیه کی کە مدا توانای بە دەستهینانی شەپۇلگەلېتکی بەرزى دوپامینمان دەبیت، لە ماوەیه کی زۆر كورتىشدا میشكمان دەست بە خۇ گونجاندن دەکات و دەبیتھە هوی کە مکردنەوهی پىزەتی و هر گره کانی دوپامین له ناو میشك، ئەوەش وا دەکات میشك پیویستى بە پىزەتھە کی زیاتری دوپامین (بە ئەندازەیه کی بەرزتر) ھەبیت بۇ بە دەستهینانی ھەمان چىز، (سەیرى ۱۲: بەرزکردنەوه، بکە) کە دواجار سەردە کېشىت بۇ چەندىن گرفت و كىشە، دواتر بە درىزى باسى ھەر يەكىيان دەکەين.

دۆپامين، هەلددىتىت بە رىكخستنى جولەو بزاوته جەستەيىھەكان، يادگە، ئاگايى و ھۆشىيارى، سۆز، ھەستىكىردن بە ئازار و بەختەورى.. لە راستىيدا شتىكە ناتوانىن زۇر گالىتەي پېكەين.

۴- كەمبۇونەوهى تواناى تەركىيەتكەرنى:

ئەم توپۇرىنەوهى بۇوەتە بەلگە لەسەر ئەوهى تىكدانى رېرىھى پاداشت -كە پشت بە دۆپامين دەبەستىت- پەيوەستە بە سەرتاۋ سەرەلەنەن نىشانەكانى كەمبۇونەوهى تواناى تەركىيەتكەرنى لاي كەسانى ھەراش (پىڭەيشتۇو) بەھۆى كەمبۇونەوهى ماددە خۆلەمېشىيەكان لە سەنتەرى پاداشت كە لە مېشىدايە.

۵- لاوازى ناوجەوانە پلى مېشك:

كەمبۇونەوهى لە توانىتى ناوجەوانە پل، يان ئەو بەشانەي پەيوەندىدارن بە (ئەركى جىبەجىڭىردنەوهى) لە مېشكدا. ھەر وەك لەم وتارەدا باسـکراوه، لاوازى ناوجەوانە پلى مېشك دەبىتە ھۆى كەموكۇرتى لە

کۆئەندامى خۆكۆنترۆلكردن، ئەويش بەھۆى ئارەزوو گەلېڭى پەيدا بۇو لە رىڭەي ئالودەبۇونمۇ، كە ھەستىيارىيەكى زۆر بەرزىان ھەمە، بەمانايەكى دىكە تواناي ويست و ئىرادەت بەشىوھىيەكى بەرچاو كەمبۇوهتەوە و لاواز بۇوە، بەھۆى ئەوهشەوە — وەك وتارەكە رۇونىكىرددۇوهتەوە- تەنها ئەوهنەدە بەس نىيە كە تو بىزانيت نايت سەيرى دىمەنلى سىكىسى و ئابىرووبەر بىكەيت، لەبەرئەوهى ژىريت كەوتۇوهتە دەرھوهى كۆنترۆلى خۆت، نەك كۆنترۆلى بەشە جىبەجىڭكارەكانى مىشكەت.

٤- ھەستىيارىيەكى بەرز بۇ دىمەنلى سىكىسى و ئابىرووبەر:

ئايا تاقىكىردنەوهى (بافلوف) لەسەر سەگت لەبىرە؟ كاتىپ ئەو زانايە زەنگى لېدەداو لەھەمانكاتدا خواردىنى دەدا بە سەگە كان، ئەو كارەي جارىتكى دىكە دووبارە كردهو، دواجار ھەر زەنگى لېدەدا، تەنها ئەوهنەدە بەس بۇ بۇ ئەوهى سەگە كان لىك بەدەمياندا بىتە خوارھو، چونكە واياندەزانى كاتى خواردنه.. دىمەنلى سىكىسى و ئابىرووبەر

بـهـداخـوهـهـ هـمانـ کـارـیـگـهـرـیـ درـوـسـتـ دـهـکـاتـ بـوـ
ماـوهـیـهـ کـیـ درـیـشـ، تـهـنـانـهـتـ تـاـ دـوـایـ چـاـکـبـوـونـهـوـهـ کـهـسـیـ
ئـالـوـدـبـوـشـ شـوـنـهـوـارـیـ هـمـرـ دـهـمـیـنـیـتـ، بـهـجـوـرـیـکـ کـهـسـیـ
ئـالـوـدـبـوـوـ تـهـنـهاـ بـهـ تـهـمـاـشـاـکـرـدنـیـ جـیـخـوـ کـهـ پـیـشـتـرـ
دـیـمـهـنـیـ دـیـمـهـنـیـ سـیـکـسـیـ وـ ئـابـرـوـوـبـهـرـیـ تـیـداـ بـیـنـیـوـهـ ئـهـوـ
شـتـانـهـیـ بـیـرـدـهـکـهـوـیـتـهـوـ وـ ئـارـهـزـوـوـیـهـ کـیـ بـهـهـیـزـیـ لـهـلاـ
دـرـوـسـتـ دـهـبـیـتـ بـوـ دـوـوـبـارـهـ بـیـنـیـنـهـوـهـ ئـهـوـ دـیـمـهـنـانـهـ.

تـهـسـکـبـوـونـهـوـهـ قـهـبـارـهـ مـیـشـکـتـ (کـهـمـکـرـدـنـیـ رـیـزـهـیـ)
مـادـدـهـیـ خـوـلـهـمـیـشـیـ لـهـ سـهـنـتـهـرـیـ پـادـاشـتـ لـهـ مـیـشـکـداـ):
ئـالـوـدـبـوـونـ بـهـ دـیـمـهـنـیـ سـیـکـسـیـ وـ ئـابـرـوـوـبـهـرـ وـ
ئـالـوـدـبـوـونـ بـهـشـیـوـهـیـ کـیـ گـشـتـیـ، بـهـهـوـیـ ئـاـسـتـهـ بـهـرـزـهـکـانـیـ
دـوـپـامـیـنـهـوـهـ دـرـوـسـتـ دـهـبـیـتـ کـهـ دـهـبـیـتـهـ هـوـیـ هـهـسـتـکـرـدنـ بـهـ
خـوـشـیـ وـ بـهـخـتـهـوـرـیـ، ئـهـوـشـ وـاـمـانـ لـیـدـهـکـاتـ جـارـیـکـیـ
دـیـکـهـ ئـهـوـ کـارـهـ دـوـوـبـارـهـ بـکـهـیـنـهـوـهـ.

هـهـمـوـ جـارـیـکـشـ کـهـ ئـهـقـلـتـ بـهـ مـادـدـهـیـ دـوـپـامـیـنـ
پـرـدـهـکـیـتـ، مـیـشـکـ هـلـلـدـهـسـتـیـتـ بـهـ کـهـمـکـرـدـنـیـ ژـمـارـهـیـ
وـهـگـرـهـکـانـیـ دـوـپـامـیـنـ لـهـ لـاـشـهـیـ دـارـپـیـزـرـاـوـ یـانـ (سـهـنـتـهـرـیـ)

پاداشت)، که ئەمیش سەردەکیشیت بۇ کەمکردنی پىژەنی ماددەی خۆلەمیشى لهناو ئەقلەدا، ئەمەش ئەۋەنە کە وتابەن سەلماندویەتى.

۵- کەمکردنی چالاکى سەنتەرى پاداشت:

وەك كارىگەرييەكى لاوەكى بۇ تەسکبۇونەوەي قەبارەي لاشەي دارىيەر را (سەنتەرى پاداشت)، كەمبۇونەوەي ھەستىيارىي مېشك بەرانبەر دۆپامىن روودەدات، ئەوهش ئەوه دەگەينىت كە پىژەن زۆرتر و زۆرتر لە دۆپامىن داوا دەكت، بۇ ئەوهى بگات بەھەما ئاستى چىز و خۆشى و دواجار سەردەکیشیت بۇ زۆرىڭ لەو گرفت كىشانەي كە لە بىرگەي (بەرزىكىرنەوە)دا باسى دەكەين.

۶- كەمبۇونەوەي چالاکى تۈيكلى مېشك لە ناوجەوانە پل، وەك وەلامدانەوەيەك بۇ ئاگادار كىرنەوە سروشتى:

كەمبۇونەوەي ماددەي خۆلەمیشى لە سەنتەرى پاداشت لەمەوداي دووردا كارىگەريي خراب و سلبي جىىدەھىلىت، بەپىسى ئەو زانىارييغانە تۈرۈنىنەوەكەن

خستوپيانه تە رپو، ئالودبۇوان چالاکىيەكى زىاتر و لە رپادەبەدەريان بۇ ئاگادار كىردىنەوە سېكسييەكان (المنبهات الجنسية) ھەمە، چالاکى ئەقلېش كەمترە لە بەرانبەر ئاگادار كەرەوە سروشتىيەكان (ھەر بەھە شىۋىيەتلىك لاي ئالودبۇوان بە ماددەتى ھۆشەر ھەمە)، ئەمەش ماناي وايدى رېزەتى ئاگادار كەرەوە رەۋازانەيىھە كا ھەر چەندىك بىت، ناتوانىت ھاوشاڭ بىت لە گەل ئەمە رېزەت زۆر و بەرزە دۆپامىن كە ئەقل داواى داواى دەكتەت و پىويسىتى پىيەتى.

٧- لاوازى يادگە (زاكيروھا):

بەپىي ئەم لىكۆلىنەوەيە، وروژاندانى سېكسى (الإثارة الجنسية) بەھۆى وىنەو دىمەنە سېكسييەكانەوە لە گەل ئەداى يادگەدا ئاۋىتەو دەستلەملان دەبىت، بۇيە كاتىك هەستىدە كەيت ياكەت لاواز بۇوه، رەنگە ئەو بەھۆى خۇتەوە نەبىت، بەلكو بەھۆى ئەو شستانەوە بىت كە دەيخەيتە ناو ئەقلت.

۸- بهر زکر دنهو / لهدستدانی ههست:

به تیپه ربوونی کات، ئالوده بیو انى دیمەنی سىكىسى و ئابپرو بېر ئارەز زووی تە ماشا كردنى دیمەنگە لىيگى بەھىزى تر دەكەن، بۇ ئەوهى ههست بە ھەمان چىز و خۆشى بىكەن كە پىشتر دەستيانكە و تۈۋە، ئەويش بەھۆى گۆرپانى كىيمىاپى مىشك و كەمبۇونەوهى وەرگە كانى دۆپامىن لە مىشك رپوودەدات، ھەروەك لىرىدا باسماڭىردى، بە تىپه ربوونى کات ئەو دیمەن و گىرتە سىكىسى و ئابپرو بېرانەي پىشتر تە ماشامان كردووھ بۇتە مايەي بىزارى و تاقەت پروكىننى، بۇ يە بە دواي دیمەن گىرتەي زۆر تازە تردا دەگەپىيەن، لە كاتىكىدا پىشتر باوهەمان وەهابوو ئەوانە كارىكى ھەلەو تەواو قىزەونن..

۹- راھاتن / پىّويسىتىي بە شتى نوى:

ياخود زىاد بۇونى ههست بە يىتاقەتى و بىزارى لە گەمل وىنە دووبارە كاندا:

ھەر وەك لەم توپىزىنەوهىدە باس كرا، كەسانى ئالوده بیو زۆر بە خىراپىي ھهست بە بىزارى و يىتاقەتى دەكەن

بەرانبەر ئەو وىنە و دىمەنانەى پىشتر بىنۋيانە ، سەرىارى ئەوهش زۆر بەخىرايىش پاش بىنىنى وىنە و دىمەنى نوى ھەست بە وروژاندى دەكەن.

ئەم كارەش لە گەل بەرزىرىدەدا بەوه جىا دەكىتتەوە كە پەيوەست نىيە بە پىويسىتى كەسەكە بۇ بىنىنى وىنە دىمەنى ناوهرۇك خراپىر، بەلكو تەنها ئەوهندەى بەسە كە ھەست بە چىز و خۆشى بىگات ئەگەرچى لە رېڭەمى بىنىنى وىنە دىمەنى نوىي هاو ئاستىشەوە بىت، ئەمەش بە كارىگەرىي كۆلىدج دەناسرىت.

٤- شەرەنگىزىن و دوژمنكارى (العداونية):

تا ئىستاش سەلماندىنى ئەوهى رەفتار و ھەلسوكەوتى شەرەنگىزانە دوژمنكارانە، كارىگەرىي لاوهكى دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر، جىنى ناكۆكى و مشتومرى توندە، بەلام پەيوەندىيەكى باش لهىوان تەماشا كىرىدىنى دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر بەشىوهى چەند بارەو رەفتارى سىكىسيي شەرەنگىزانە ھەيە، بەتايبەتىش ئەو گرتە سىكىسيانە ھەلگرى ناوهرۇكى توندوتىزىن، وايان

لیده کات که به شیوه‌یه کی زیاتر پووبه‌پوی شد پنگیزی سیکسی ببنه وه.

۱۱- نهمانی چیزوهه رگرن / ههست نهکردن به بهخته‌وهه ری:

جیهان ببهی پنگ درده که ویت:

به جوئیک که سی ئالوده ببو توانای ههستکردن به چیز و خوشی و ئنجامدان لهدست ده دات، هۆکاری ئوهش ده گەریتەو بۆ کەمی ئاستەكانی دۆپامین، سەرەرای ئوهى ئەم کاره به شیوه‌یه کی زۆر و بەرچاو بەربلاو نیيە..

۲

دووهم:

زیانه کانی ئالوده بیوون به دیمه نی
بیئابرووی لە رۇوی سېكسييە وو

سەربارى ئەو گۆرانکارىيانە تۈوشى ئەقل دەبن،
ئالوده بیوون دەبىتە ھۆى زەرەر و زیان بۆ ئەرك و وەزىفە
سېكسييە کان لای پیاوان و ژنان.

- درەنگ ئاوهاتنەوو:

سەرەپاي بلاوبونەوەي ئەو پىكلامانە باس لە
لاوازى رەپبىوون و زوو ئاوهاتنەو دەكەن، درەنگ
ئاوهاتنەوەش سېيەم گرفت و كىشەي سېكسيي بەرلاوە،
كە رۇوبەرپۇرى پیاوان دەبىتەوە، بەلام كە مەترين كىشەيە كە
لەبارەيەوە قىسە دەكىت.

ئەوهش پرونبووته وە کە بەھۆی دەستپەرپى زۆرە وە، کە پیاوان لە کاتى تەماشا كىرىنى گرتەي سىكىسى و ئابپۇبەر ئەنجامى دەدەن، ئاوهاتتەنە وە پیاوان لە کاتى ئەنجامدانى پەيوهندىي سىكىسى لە گەل ھاوسمەرە كانىان، بۇتە كارىڭى قورس و گران يان مەحال.

كارەكە هيىنده خراب بۇوە گەيشتۇوته ئەوهى پیاوان لەوبارەوە درۆ بىكەن، بەجۈرۈك (25%) ئەو پیاوانەي لە تەمەنى چۈونە زانكۇن، وا دەردەخەن کە ئاويان هاتۇتەوەو گەيشتۇون بە چىز و خۆشى (ئۆرگازم)، جا بىرىكەوە لەوهى کە (25%) ئەو پیاوان لەوبارەوە درۆ دەكەن!

بەھۆى پىزەرە زۆرى گرتەي سىكىسى و ئابپۇبەر، بەلکو بەدىارىكراو تر، زۆرى ژمارەي ئەنجامدانى خۇوى نەھىنى بەشىۋەيەكى گەورەو بەرچاوا، بۇتە ھۆى بەر بلاوبۇونى ئەو كىشەيە بەشىۋەيەكى بەرفراوان، بەجۈرۈك ھەندىيەك لە پیاوان لە سەرەتادا ھەستيانكىردووھ بەوهى پاشاي جىهان.

بۇ نمۇونە دەلىن: "من گەنجىكى بەھىز و بەتوانام، ئەتowanم بۇ ھەمېشە ئەو كارە بىكمەم"، بەلام لە كۆتايدا دەرده كەۋىت كە تۆ ناتوانىت ئەو كارە بۇ ھەمېشە ئەنجام بىدەيت، ھەروەك چۈن ئەو كارە ھاوسمەرە كەشت دلخۇش و بەختەور ناكات، دواترىش بۇ ھەمېشەو تا ھەتا ھەتايە ھەست بە شىكست دەكەيت.

۴- لاوازى پەپبۇون:

ئەم حالتە، لە نىّو ھەموو زيانەكانى دىمەنى سىكىسى و ئابىرووبەر، زىاتر وا لە پىاوان دەكتات كە بىگەرىن بە دواى چارەسەرى كىشە كەيان، لەبەرئەوهى بەھۆى ئەنجامدانى دەستپەر بۇ مَاوەي چەند مانگىتكى بەھۆى دىمەنى سىكىسى و ئابىرووبەر يادگەيەكى دىيارىكراوت لەناو جەستەتدا داناوهو، لاشەت لەسەر كۆمەللىك شت راھىنداوهو ئاماذهىرىدە، كە دەبنە هوى رەپبۇون.

لە سالى (۱۹۹۹) رىئىھى بىلاوبۇونەوهى لاوازى رەپبۇون تەنها (%) ۵۰ بۇو، بەلام لە سالى (۲۰۱۴) رىئىھە كە بەرزبۇوتەوه بۇ (%) ۳۳-۲۷، بەجۇرىڭ (%) ۶۰-۶۳

ئالوده بوانی دیمه‌نی سیکسی و ئابرووبه ر باسى ئوه ده
دەکەن كە كىشەي لوازى رەپبۇونىان ھەمە.

زۆرىك لە گەنجانى تەمەن (۲۰) سالىش، لە كاتى ئەنجامدانى پەيوەندىسى سیکسی لە گەل ھاوسەرە كانيان بەدەست ئەو كىشەيەوە دەنالىن، ھەموو ئەوهش بەھۆى نەريتى تەماشا كىردى دیمه‌نی سیکسی و ئابرووبه ر و ئەنجامدانى خۇرى نەھىيىيە.

ئەو گەنجانە بەھېچ شىۋىيەك گفتۇگۆى ئەم كىشەيەيان بەشىۋىيەكى راشكاو لە گەل دۆست و ھاوارى و ھاوکارە كانيان ناكەن، لە بەرئەوهى نەبنە مايەى گالتەپىّىردن لەلاين ئەوانى دىكەوه، بەلام كاتىك يەكىك لەو گەنجانە چىرۇكى خۇرى لە پىنگەيەكى پزىشكى بلاقىدە كاتەوه دەبىنىت كە (۱۰۰-۵۰) گەنجى دىكە بەدەست ئەو نەريتە لەناوبەر و وىرانكەرەوە دەنالىن، ئەوكات تىيە گەيت و ھەستىدە كەيت بەوهى ئەو كىشەيە واقىعىيە و بەو ئامارو داتايانەش پشتىراست دەكىرىتەوه.

۴- زوو ئاوهاتنهوو:

ئەم گرفتهش بەشىوه‌كى زۆر گەورە لايەنېكى دىكەي گرفتى درەنگ ئاوهاتنهوو، ھەندىك تووشى درەنگ ئاوهاتنهو دەبن و، ھەندىكى دىش تووشى زوو ئاوهاتنهو دەبن، زانىيانىش پىيىان وايه: ئەم كىشىھىيە بەھۆى خۆراھىنلى ئالودبۇوناوه‌يە لەسەر ھەستىرىدىن بە چىز و خۆشى بەشىوه‌يەكى خىرا.

ھەروەھا ئەم گرفته لايەنېكى زۆر خراپتىرى ھەيە، لەباتى ئەوهى بۇ ماوهىيەكى درىز چىز بە خوت بېھىشىت و ھاوسمەركەت رازى و قايىل بکەيت و دواي ئەوهەش بە خۆشى و ئارامىيەوە بخەون، كاتىك بەدەست درەنگ ئاوهاتنهوو دەنالىنىت، ئەوكات بە شىوه‌يەكى زۆر زوو ئاوت دىتهوو ھاوسمەركەت ھەست بە نىڭھەرانى و پەستى دەكات و بە دلتەنگى و نا ئارامىيەوە دەخەون.

لەبەرئەوه پىمان باشە ئەم باسە بخەينە نىّو بىرگەي زيانەكانى دىمەنلى سىكىسى و ئابرووېر لەسەر پەيوەندىلى تۆ و ھاوسمەركەت.

٤- گۆرانکاری لە شەھوەت و ئازەزۇرى سىكىسى :

ئەم تۈرۈنە وەيە ئەوهمان بۇ رۇون دەكتەوە كە بەركەوتىن
لە گەل وىنە و روژىنەرەكان بەشىۋەيەكى زۆر، دەبىتە ھۆى
لادانى حەز و ئارەزووى سىكىسى لاي پىاوان، ئەوهش
سەردەكىشىت بۇ ئارەزووى پىاوان بۇ تەماشا كىردىنى
گىرته گەلىك كە دىمەنلىقى نىزىيازى لەخۇ دەگرىت، بۇ
ئەوهى ھەست بە وروژانىن و چىز بىكەن، يان حەزو
ئارەزووى ژنان بۇ گىرته گەلىك كە دىمەنلىقى سىكىسى ژن
لە گەل ژن پانپانى (سحاق) لەخۇ دەگرىت. پەنا دەگرىن
بە خودا لەو كارە.

٥- پېشىبىنى نا واقىعى:

بەھۆى ئەو شتانەى كە دىمەنلىقى سىكىسى و ئابرووبەر
پېشىكەشمانى دەكت، ژنان و پىاوان خەيال و ئەندىشەى
زۆر و لە راىدەبەدەر دەبارەي ژيانى سىكىسييان دەكەن،
بەلام ھەروەك چۈن وىنە فۆتو گرافىيەكانى پىاوان و ژنان
وابقىعى و راستەقىنه نىن، دىمەنە سىكىسى و
ئابرووبەرەكانىش بەھەمان شىۋەن. بەھىچ شىۋەيەك لە

سېكىسى راستەقىنەو واقىعى ناچىن، پىاوان ھەمىشە خاوهن بازوو ماسولكە نىن و لاشەيان بەو شىّوھ نىمۇونەيىھ نىيە كە ئافرەتان دەيخوازن.

ھەروھا ئافرەتائىش ھەمىشە بەو شىّوھ و ئەندازە نىن لە جوانى ساختە، ئەو حەزو ئارەزۇوە بەھىزە درۆزنانەشيان نىيە لە مومارەسەى سېكىسدا، ھەر وەك لىرەدا باسکراوه، ھەر كات گەنجان لە تەمەنەتكى بچۈركەترا دەستىيان دايە تەماشاكردنى دىمەنلى سېكىسى و ئابپۇوبەر، ئەوه دەبىتە ھۆى زىادبۇونى قەبارەي پىشىنىيەكانى لەبارەي ژيانى سېكىسى لە گەل ھاوسمەرەكەي.

ئەو پىاوانەش كە تەماشاي دىمەنلى سېكىسى و ئابپۇوبەر دەكەن، ئە گەر ھەفتانە بۇ يەك جارىش بىت، ئەو حەزە لەلايان زىاد دەبىت كە ھاوسمەرەكانىيان زمان پىس بن، بەشىّوھەكى بەرچاۋ جوان بن، ئەم ئارەزۇو دىزىو و ناشىرىنەش بە زىادبۇونى ژمارەي تەماشاكردنى دىمەنلى سېكىسى و ئابپۇوبەرەكان زىاد دەكتات. ئەم كارىگەرە نەرىنەيىھەش تەنها تايىبەت نىيە بەپىاوان، بەلکو يەكىك لە

ژنه کان باس لهوه دهکات که پیشینییه کی ناواقیعی ههبوو سهبارهت به گهیشن چیز و خوشی (ئورگازم)، دهليت: ((وامدهزانی گهیشن به چیز زور ئاساتره لهوهی له حدقیقه تدا ههیه، بؤیه بؤ ماوهیه کی زور وامدهزانی ههله که له منهوهیه، چونکه وا ههستم دهکرد ههر، که دهستمکرد به موماره سهی سیکس، ههست به چیزو خوشی دهکەم، بەلام من زور شکستخواردوو بسووم، له بەرئهوهی بارودوخه راسته قينه که وەها نهبوو)).

دهکرتیت ئەم حالە تانه بگاتە ئاستیکی زور خراپتر، بەو چەشنهی پیاویک دهليت: "کاتیک تەماشای دىمەنی سیکسی و ئابرووبەرم دهکرد، ههستم بەوهەکرد ئەوهی تەماشای دەکەم وەك پیویست و روژینەر نییه، بىرم لهو گرتانه دەکردهوه، کە وروژینەر تر بۇون.

گرفتى من ئەوه بۇو لهباتى ئەوهی موماره سهی پەيوندىي سیکسی لە گەل ھاوسەرەکەمدا بىکەم، پەنام دەبرد بۇ تەماشا كردنى ئەو گرتە سیکسیي و ئابرووبەرانەي وروژینەر تر بۇون.

٣

سېيەم:

زيانهکانى ئالودهبوون به ديمهنى سيكسيي و ئابرووبىر لەسىر لايھەنى سۆزدارىي

ا- نائومىيدىي:

پاش ئالودهبوون به ديمهنى سېكسىي و ئابرووبىر بۇ ماوەيەك، مروف بەھۆى ئەو ئالودهبوونەوە ھەست بە نا ئومىيدى دەكتات. ئەوهەش ئەو كاتە رۈودەدات كە ئەو جۆرە كەسانە لە كۆتايى رېدا دان بەوهەدا دەنیئەن كە ئالوده بوون بە ديمهنى سېكسىي و ئابرووبىر، بەلام -لە هەمان كاتدا- بەشىوەيەكى كىردارى ھەنگاوى پىويىست نانىن بۇ قوتاربوون لەو ئالودهبوونەيان.

نکولى لەوهەش ناكىرىت كە قوتاربوون لە ئالودهبوون، لە قورسترىنى ئەو كارانەيە كە دەكىرىت مروف ئەنجامى

بدات، به لام ئومىيىد دەكەين كۆمەلىك ھۆى زۇرمان
پىدايىتتىت بۇ ئەوهى هانت بdat و يارمەتتىت بdat لەسەر
رېزگاربۇون و سەلامەت بۇون لەو ئالۇدەبۇونە.

۴- نەخۆشى خەمۆكىي:

يەكىيەك لە مەترسىدارلىرىن زيانەكانى كەمبۇونى
دۇپامىن - يەكىيەك لە گۈرنگەتىرىن زيانەكانى دىمەنلى
سيكىسى و ئابرووبەر، بىرىتىيە لە تۈوشبۇون بە نەخۆشى
خەمۆكىي، ئەوهش دەگەرېتەوە بۇ پەيوەندى پەتھوى نېوان
دۇپامىن و خەمۆكىي.

۵- تەمبەللىي:

دۇپامىن پەيوەستە بە ئاستەكانى وزەو حەزو ئارەزوو بۇ
ئەنجامدانى ئەركەكان، دواجارىش كەسەكە تۈوشى
خاوبۇونەوە تەمبەلى و ھىممەت لاۋازى دەبىت.

۶- تىكچۈونى مىزاج

دۇپامىن يارمەتىدەرە بۇ رېكخىستىنى مىزاجت،
بەجۇرىيەك ئاستە نزەتكانى دۇپامىن مىزاجت دەشىۋىتتىت

بەشىوھىكى ماماھوند يان زۇر. زۇرىك لە ئالودەبۇوان باس لەوە دەكەن لەماھى ئالودەبۇونىان و تەنانەت لە قۇناغەكانى يەكەمىي وازھىنانىشىياندا، ھەستىان بە گۇپان و تىكچۈونى زۇر كردووه لەمېزاجىاندا.

رەنگە ئەو گۆرەنەش لەسەر شىوھى خەمۆكى يېت، ھەروەك پىشىتى باسماڭىرد، رەنگە بىگاتە ھەستىكىدىن بە تورپىي زۇر، ھەستىكىدىنىكى قول بە تەننیايى (ئەمەش وەك يەك تووشى كەسى ئالودەبۇو ھاوبەشى ژيانىشى دەبېت).

يەك لە نىشانەكانى گەيشتنىت بە قۇناغى ئالودەبۇون، ھەستىكىدىن بە تەننیايى، ئەمەش تەنھا ئالودەبۇو ناڭرىتىدۇ، بەلکو كارەكە پەلدەھاۋىت تا ئەوەي ھاوبەشى ژيانىشى بىگرىتىدۇ.

جا ئەو كارەي بۇ ماوەيەكى درېز كردىت يان كورت، ھەروەك يەكىكىيان دەلىت: "زۇرىنەي كات كە پرسىيارى تەننیايىم لە تەماشاكارانى دىمەنلى سېكىسى و ئابروپىدر دەكەد، بىندەنگىيەكى قول و خەمناك بالى بەسەر

هموویاندا ده کیشا (چ له کوران و چ له کچان). ئەوان، سەربارى به يەكەوه ژیانیشیان، هەستیان به تەنیاپى دەکرد، ئەوهش گۆزارشت بۇو له مەوداي دوورو درىزى ھەست و شعوریان به تەنیاپى، بەلام گەرفتەكە ئەوهەيە ئەوان نازانن چۆن لهو كىشەيە رېگاريان بىت لىپى بىنە دەر؟ چۆن له كاتى پەيوەندىي سېكسيياندا چىز و خۆشى له يەكتىر بىبنىن؟"

5- خۆويستى (الانانيه):

تەماشاكىدى دىمەنلى سېكسى و ئابرووبەر بەشىوەيەكى بىنچىنەيى خۆويستىي له دەررۇنى ئاللۇدەبۇودا دەچىنیت، بەجۇرىڭ كەسەكە دەتوانىت ئازادانە بىگەرىت بە دواي ئەو گرتە سېكسييە گونجاوە بۇي.

ھەروەها تەماشاي ئەو كردارانە بکات كە حەز دەكات سەيرى بکات بەو شىوەيە دەررۇنى دەيخوازىت. سەبارەت بەوهش، ئەم چىرۇكە دەخەينە رۇو: " دىمەنلى سېكسى و ئابرووبەر خۆويستى و خۆشويستى خود بەشىوەيەكى بەرچاوا زىاد و پتەو دەكات، من زۇر بە

دەگەمن بىرم لەوە كرده، كە وا لە ھاوسمەركەم بىكە
لە كاتى پەيوەندىي سىكىسيماندا ھەست بە خۆشى و
بەختەورى بىكەت، تەنها بىرم لە وەرگەرتەن دەكردەوە نەك
پىدان، دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر سۆزدارىي منى
لە گەل ھاوسمەركەم كرده كارىتكى زۆر قورس و گران،
ئەگەر نەلىم مەحال، ھەركاتىش شەپ و ھەرا و دەنگە
دەنگمان ببۇوايە، ئەوا دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر
چارەسەرىتكى زۆر ئاسان بۇ بۇ قوتاربۇون لەو دەمە قالى
و كىشىمە كىشە و نەويستنى چارەسەرى ناكۆ كىيە كە".

٦- شەرمىنى:

لە ھەندىيەك ولات - بەتايمەت ولاتانى عەربى -
قسە كردن لەبارەي سىكىس (الجنس) لە كاتى
گفتۇگۆ كانماندا كارىتكى قەدەغە و رېپىنەدراوه، لەۋەش
خراپىر قسە كردنە لەبارەي دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر ،
بەجۇرەك زۇرىنەي پىاوان و نزىكەي (٣٣%) ئافرەتان
تەماشاي دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر دەكەن، بەلام
نایانەۋىت قسەي لەسەر بىكەن.

لیزهدا گرفتیکی پهیوهست بهم کاره دیته ئاراوه، ئویش ئوهیه: همر کاتیک زیاد له پیویست دیمهنى سیکسی و ئابروبرمان به کاریکی قیزهون دانا، ئوا ويست و ئارهزومان بۆ خەکردنی (الکبت)ای ئوه کیشەیه زیاد دهکات و به کاریکی قبولنەکراوی له قەلم دەدەین، هەروهەا ويست و ئارهزووی بینەرانیش زیاتر دەبیت بۆ ئوهی ئو کارهیان زۆرتەر به نھینی بھیلنەوە.

نه گبهتییەکەش لەودایه ئو شەرمىيە يارمەتىدەر نایت بۆ چاکبۇن و سەلامەت بۇون و قوتاربۇن لەم کیشەیه، بەلکو دەكىت كەوتەنە بازنهى شەرمىيەوە بېیتە ھۆی ئوهی حال و بارودۇخى ئالودبۇوەكە وەك ئەم كەسەی لېیت، كە دەلیت: "من تەماشاي دیمهنى سیکسی و ئابروبرم دەكەرد بەھۆی ھەستكەن بە (بىتاقةتى، تەنیاىي، وەسوھسەي شەيتان،... هتد)، پاش ئوهی ئارهزووەكەم (الشهو) كۆتايى پىدەھات، ھەستم بە تاوان دەكەرد بەھۆی ترسم لە كەشف بۇون و ئابروچۈونم لە بەرددەم خەلک و، ترس لە سزاي خوای گەورە.

ھەروەھا بەھۆى ئەو نەرىت و بەھايانەشىم كە
ھاوتەرىب نەبوون لەگەل كردىوەكەم، ئەمەش وايلىكىردم
ھەست بە شەرمىنى، تاوان، شىكست بىكەم، تەنها كارىتكىش
كە دەكرا ھەست و شعور و بارودۇخم باش بکات
تەماشاكردنى دىمەنلىقىسى و ئابىرۇوبەر بۇو، ئا بەو
شىۋەيە كەسى ئالىدەبۇو ھەموو جارىك دەكەۋىتە ناو ئەو
بازنهيەوە.

٧- دلەپاوكىن، بەشىۋەيەكى مامناوهند يان زۆر توند:

چارەسەركارىتكى سەرنج و تىپىنى خۆى لەبارەى
جۇرتىكى نوئى دلەپاوكىن خستووهته پۇو، ناوى ناوه:
دلەپاوكىن بەھۆى دىمەنلىقىسى و ئابىرۇوبەرەوە.
ئەوەي پۈونكىردووھەوە كە دىمەنلىقىسى و ئابىرۇوبەر
فشارىتكى زۆر دەخاتە سەر خۆمان و ھاوبەشى ۋيانمان،
بۇ ئەوەي ئىمەش پەيوەندىيە سېڭسىيەكىنمان بەو شىۋەيە
ئەنجام بىدىن كە لە گىرته سېڭسى و ئابىرۇوبەرەدا
بىنیومانە، كاتىكىش ناگەينە ئاستى پىشىپىنىيەكانى

خۆمان -لەبەرئەوەی ئىيەمە مەرۆڤىن- دەپرسىن: "ئايا
ھۆكاريەكە ئىيەمەين، يان ھاوسمەرەكانمان؟".

پاۋىزكارىكىش بۇ چارەسەرى ئەو دلەپراوکى و
ئالودەبوونە دەلىت: "ئەوەي لەم گرفت و كىشىيەدا جىڭگەي
گاللەجارپىيە، ئەوەيە ئىيەمە لەسەرتادا تەماشاي دىمەنى
سېكىسى و ئابىزوبەر دەكەين بۇ سوکىردن و
كەمكىرىدىنەوەي ئەو دلەپراوکىيە تۈوشمان ھاتۇوه، بەلام
دواى دووبارەو چەند بارە تەماشا كىرىدۇھىيان، دەرھاوېشتىنى
ھۆرمۇناتى سېكىسى لە مىشكەندا زىاد دەكەت و ئەوەش
وا لە لاشەمان دەكەت، كە لە حالەتى (ھىرش يان
ھەلاتن)دا بىت، بەھۆى حالەتەكانى ئەو چىز و خۆشىيە
بەرزو زۆرەشەو، ھەستىيەكى بەھېز بە دلەپراوکى لاي
كەسى ئالودەبوو دروست دەبىت، ئا بەو شىوھ مىشكەمان لە
نېوان حالەتى دلە پراوکى و حالەتى چىزى زۆر
دەخولىتەوه".

٨- هەستکردنی ئالودهبوو بەوو گەسیکى بىنرخ و بىتسووچى:

باشترين شتىك كە ئەم كىشىيە وەسف دەكەت، ئەم چىرۇكىيە: "تۈوشى ماۋىيەكى زۆر نارەحەت و قورس بۇوم لە شىكىت و شەرمىنى و هەستکردنى بەوهى من ھىچ گۈنگى و سوودىكىم نىيە، كارەكە وايىلەت وەك ئەوهى بىكەومە ناو تەلەيەكەوە كە ھەلاتن و قوتاربۇون لىيى نىيە، بەجۇرىڭ بۆ ماۋىيەكى درېڭ بەدەست لاوازى رەپبۇونەوە دەمنالاڭىد، لەكاتىكدا من لە تەمەنلى گەنجىتىدا بۇون، ئا ئەوه لە ناخوه منى لەت و پەت كرد، نە گېبەتى گەورەتى ئەوه بۇو كە من ھىچ بىرۇكەيە كەم نەبۇو لەبارەي حەقىقەتى كېشە كەوە".

٩- هەستکردنی ئالودهبوو ئارەززووچىك (الشهوة) كە بەرەنگارىن ناكىرىت:

يەك لە جياوازىيە بنەرتىيەكان لە نىوان تەماشاكردنى دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەر و ئالودهبوون بە دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەر، ئەو حەزو ئارەززوو بەھىزەيە بۇ

ته ماشاکردنی دیمه‌نی سیکسی و ئابروویدر که بدری پیناگیریت، ده کریت بینه‌رنگی ئاسایی بوهستیت له ته ماشاکردنی ئهو دیمه‌نانه بۆ ماوهی هه فته‌یه کیان زیاتر، بین ئوهی به دوايدا وێل بیت، یان ئاره‌زووی بلیسه بسینیت بۆ ته ماشاکردنیان، له کاتینگدا که‌سی ئالوده‌بwoo هه‌ستده‌کات به‌وهی ناچاره ته ماشای بکات، سه‌رباری ئوهی ده‌شزانیت که زیان به‌خوئی و زیان به په‌یوه‌ندییه کانی له گەل ھاوسمه‌رەکه‌ی ده گەمیه‌نیت، هه‌روه‌ها سه‌ربیچی فرمانی په‌روه‌ردگاری ده‌کات.

۱۰- شلەژانی دلەپاوکیی کۆممەلایه‌تی:

ئەمیش يەکیکه له شلەژانه ده‌روونییه کانی دیکه که به‌هۆی ئاسته نزمه‌کانی دۆپامینه‌وو دروست ده‌بن، به‌شیوه‌یه کی بەرچاو لای یابانییه کان بەدیده‌کریت به‌شیوه‌یه کی بەرچاو لای یابانییه کان بەدیده‌کریت (Japanese Hikikomori) (جورنیک نزیکه‌ی ۷۰۰،۰۰۰) کەس ره‌تیانکردووه‌تەوە کە ماله‌کانیان به‌جیبه‌یلن.

نۇوونەش لەسەر ئەو، قىسى ئەم پىاوهى، كە دەلىت: كاتىك لە تەممى (٢١-٢٢) سالىدا بۇوم، ھەستم بە شىكستىنىكى گەورە دەكىد، تا ئەو رادەي بە دەگەمن لە ژورەكەي خۆم دەھاتمە دەرەوە، ھەممو ئەو كارەي بەدرىتايى رپۇز ئەنجامم دەدا بىرىتى بۇو لە تەماشاكردنى دىمەنلى سىكىسى و ئابپۇبەر، سەرەرای ئەۋەي حالەتەكەي رەنگە بەھۆى دىمەنلى سىكىسى و ئابپۇبەرەوە بىت و رەنگە واش نەبىت، بەلام ئەو، ئەۋەمان پېرەدەگەيدىت كە ھەستكىردنى بەتەنیايى لەكتى تەماشاكردنى ئەو گىرتەو دىمەنانە زىادىكىردوو، بەپىچەوانەو ئەو ھەستكىردنى كەمبۇوهتەوە كاتىك بەكارھىنان و تەماشاكردنەكەي يان ئالودەبۇونەوەي كەمكىردووەتەوە، يان بەتهواوەتى و بە يەكجارى وازىلەيھىناوە.

ا- دلەراوڭى:

زىيانىكى دىكەي ئاستە نزمەكانى دۆپامىن بىرىتىيە لە ھەستكىردن بە دلەراوڭى، تۈوشبووېك لە كۆرپەندىنلىكى

(المنتدى) کۆمەلایەتى بۆ چارەسەرى دلەراوکى باسى لهوه كرد كە: "وا راھاتبۇوم بە بەرداۋامى لە مال بېچمە دەرەوە، چەند ھاوارپىيەكەم ھەبۇو، ھەمېشە لە گەلىاندا دەپقۇشتىم و دەچۈوپىن بۆ شۇئىنە گشتىيەكان، ھېچ گرفت و كېشىيەكەم لەۋبارەوە نەبۇو، بەلام كاتىيەك بۇومە خاوهنى ئىنتەرنېت و دىمەنی سىنکسى و ئابىرپۇبەرم دۆزىيەوە، من لە تەمەننى (۱۴) سالىدا بۇوم، ئىدى كەسىتىم گۆرپا، ھېچ بىرۇكىيەكىش نەبۇو سەبارەت بەھۆكاري ئەو گۆرانگارىيانە، لەسەرتادا دلخوش و بە كەيف بۇوم، لە گەل ھاوارپىكەنام دەچۈومە دەرەوە، قىسەو گفتۇگۆم لە گەل دەكردن، بەلام دواتر بۇومە كەسىكى شەرمن و ترسنۆك و داخراوو دوورە پەرىز".

-۱۲- ترس:

ترس بىلاودەبىيەتەوە لە نىوان خەلکى و بەتايىبەتى لاي ئالىودەبۇوانى دىمەنی سىنکسى و ئابىرپۇبەر، بىنە بەرچاوت - بۇنمۇونە- تو كەسىكى ئالىودەبۇويت و لە پىى مۇبايلە كەتەوە تەماشاي فلىيمى سىنکسى و ئابىرپۇبەر

دەكەيت، رۇزىك لەگەل دايىك و باوكت بۇ ژەمى ئىوارە
دەچنە دەرەوە بۇ ئەوهى خواردىكى خۆش و بەلمەزەت
بخۇن، دايىكت لەبەئەوهى شەحنى مۆبايلەكەي خۆى
تەواو بۇوه، داوايى مۆبايلەكەت لىّدەكەت، بۇ ئەوهى بە
دوايى شتىكى ديارىكراودا بگەرىت، ئەو كاتە ھەست و
شعورت چۈن دەبىت، بەتايبەتى ئەگەر بىتتو مۆبايلەكەت
لىّوەربىگەرىت پىش ئەوهى تۇ ھەل و فرسەتى ئەوهەت
لەبەردەمدا بىت بۇ ئەوهى لە مۆبايلەكەت دلىا بېيتەوه؟

۱۳- پەشۇڭاوابىن و شىۋاوابى ئەقلى:

برىتىيە لە ھەستكىردن بەوهى ئەقلەت شىۋاو شېرزە بۇوه
بەشىۋەيەك كۆيىرانە مامەلە دەكەت، بەپىيەتى لىسرەدا
باسكراوه، ئەو پەشۇڭاوابى و شەمەزانە بەھۆى پەيدا بۇوه
بە چەند قۆناغىيەكىش دروست دەبىت:

لە قۆناغى يەكمەدا، كەسى ئالودەبۇو ھەست بە
ماندووتى و نەمانى تەركىز دەكەت. لە قۆناغى
دۇوهمىشدا، ھەست دەكەت بەوهى لەكاتى خەودا پشۇو
نادات و مورتاخ نايىت. لە قۆناغى سىيەمى دىرىڭخایەندا،

بەشیۆهیه‌کی بەردەوام ھەست بە ماندووبون دەکات، ھەست بە راپایی و شپرزمی و پەشۆکاوی دەکات. ھەرچى قۇناغى كۆتسايى توندو بەھىزىشە، سەرجەم نىشانە باسکراوه‌كانى پىشۇو لەخۆ دەگرىت، سەرەپاى نەوسنى و ئارەزووی سېكسى زۆر كە ھەموو ۋىيانى ئالودەبووه كە لەناودەبات و دزە دەکاتەناو ھەموو بەشەكانى لاشەيەوە..

ع

زيانهكانى ئالودهبوون به ديمهنى
سيكىسى و ئابرۇوبىر لەسەر
پەيوەندىيەكان و ھاوسەرگىرىي:

ا- كەمى حەزو ئاززو بۆ ھاوسەرگىرىي
(دۇوركەوتىنەوە لە ھاوسەرگىرىي):

دەتوانىت پرسىيار لە ھەر ئافرهتىك بىكەيت سەبارەت بەو
خەسلەت و رەشتانەي پىويىستە لە پياواندا ھەبىت بۆ
ئەوهى لاي ئافرهتان سەرنجىراكىش بىت، لە (%)٩٠ يان
وەلامت دەدەنەوە بەوهى (متمانە بەخۆبۇون) و
(قسە خۆشى) لە كۆلەكە بنچىنەيەكانى سوارچاڭى
خەونەكانىيانە، بەپىچەوانەشەوە كۆمەلىك شت ھەن -
بەشىۋەيەكى بەرچاۋ پەيوەندىي نىوان ڏن و مىردد لاواز

دەکەن- وەك لازى كەسيتى (ئەوه رۇونبووەتەوە ھەر دوو
رەگەزەكە پىيان وايە: مەمانەبەخۆبۇون خەسلەتىكى
سەرنجراكىشە).

بۇيە كاتىك مەمانەبەخۆبۇون لازى دەبىت، پياو
كەمترىن بسويرى ھەيە بۇ گەران بەدواى ھاوسەرى
ئىيانىدا، ھەروك لىرەدا وترابە - ئىمەش ھاوارپاين
لەگەلىان:- (كاتىك ئالودە دەبىت بە دىمەنى سىكىسى و
ئابرۇبەر ، ئەوكات تۆ پىويسىت بە ھاوسەرگىرى نىيە،
لەبەرئەوهى ئارەزووى سىكىسىت بە تەواوەتى لەبەردەستى
خۆتدىيە، ئەوهش وات لىدەكەت پىويسىت بە ئافەتى
راستەقىنه نەبىت).
كامەيان ئاسانە؟

ئەوهى بگەرېيت بە دواى ئافەتىكى راستەقىنهدا بۇ
ئەوهى بىخوازىت، يان لە گۆگل بە دواى دىمەنى
سىكىسى و ئابرۇبەردا بگەرېيت?
ئالودەبۇوە رەبەنەكان (بى ژنەكان) بە شىۋەكى ئاسايى
و بىئەوهى ھەستى پىبكەن ئەم بىريارە دووەم ھەلدەبىزىن،

به خوشيان دەلىن: "لېرەدا دەمىنەمەوو دادەنىشىم سەيرى دىمەنى سىكىسى و ئابپۇوبەر دەكەم، چونكە ئەگەر بىگەرپىم بەدواى ئافەتىكدا بۇ ئەوهى بىخوازم، رەنگە رەتبكىرىمەوو شۈوم پىنەكتە.".

- لەدەستدانى مەتمانە بە خۆبۇونى ژنەكە بە رانبەر ئەوەي دەتوانىت پىشىكەش مىزدەكەي بکات:

لە سەر ژنەكە پىۋىست دەبىت كە كۆمەلېك كارى گۈورەتىر لە تواناي خۆى بکات بۇ ئەوهى بە توانىت مىزدەكەي لە خۆى را زى بکات.

ئەمپۇ لە سەر ئافەت پىۋىست بۇوه كىېرىكىي ئەو ئافەتانە بکات كە لە گىرتە و دىمەنە سىكىسى و ئابپۇوبەرە كاندا دەردەكەون، يان ئەوانەي بەردەواام خەرىكى نەشتەرگەرىي جوانكارى لە را دەبەرن و دەستكارىي شىۋو رووخسارى خۆيان دەكەن، بۇ ئەوهى جوانتر لەوهى هەن لە واقىعا دەربكەون، ھەممو شىتىكى قىزەون ئەنجامدەدەن لە بەر حەزو ئارەزووى بىنەران.

جی سه‌رسور مان نییه که پیاوان به‌تاایه‌تی
 ئالوده‌بوانی دیمده‌نی سیکسی و ئابرووبه‌ر- نائومید بن
 له‌وهی ئافره‌تی راسته‌قینه بتوانیت هه‌مان و روزاندنی
 پیشکه‌ش بکات که ئافره‌تانی نیو گرته و دیمده‌ن سیکسی
 و ئابرووبه‌ر کان پیشکه‌شی ده‌کهن.

ئیدی ژنه که هه‌ست به بیتوانایی ده‌کات له‌برئه‌وهی
 ناتوانیت هاوشیوه‌ی ئه‌و کارانه ئه‌نجام بدادات که له گرته و
 دیمده‌ن سیکسی و ئابرووبه‌ر کاندا بدرجه‌سته ده‌کریت، پاش
 ئه‌وهی هه‌ست ده‌کات که بریندار کراوه‌و هه‌ست به ناپاکی
 ده‌کات، پرسیار ده‌کات: ئه‌و شته چییه که ئه‌و دیمده‌ن
 سیکسی و ئابرووبه‌رانه پیشکه‌شی ده‌کهن و من - که
 خاوهن هه‌مان گوشت و خوینم- ناتوانم پیشکه‌شی بکه‌م?
 به‌داخوه و لامه که تنه‌ها بربتییه له: و روزاندن.

۳- روانین بـوـڙـن / مـيـرـدـ وـوـكـ ئـوهـوـيـ تـهـنـهـاـ بوـکـهـلـهـيـهـكـهـ:

بـيـنـهـ پـيـشـ چـاوـىـ خـوتـ،ـ توـ تـهـماـشـاـيـ وـتـنـهـيـهـكـىـ
سيـكـسـىـ وـ ئـابـرـوـبـهـرـ دـهـكـهـيـتـ،ـ كـهـ بـهـلاـتـهـوـهـ تـهـنـهـاـ كـارـتـكـىـ
سـادـهـ وـ ئـاسـايـهـ وـ هـيـچـىـ دـىـ،ـ باـشـهـ ئـهـوـ پـيـاـوـ /ـ ڙـنـهـ لـهـوـ
ديـمهـنـهـ درـوـسـتـكـراـوـهـداـ چـىـ دـهـ گـهـيـنـيـتـ بـهـ نـسـيـبـهـتـ تـوـوـهـ؟ـ
مـهـبـهـسـتـيـانـ چـيـيـهـ لـهـ دـيـمهـنـاـنـهـ لـهـ كـاتـيـكـداـ پـيـانـ واـيـهـ
ئـوهـيـ دـهـيـكـهـنـ تـهـنـهـاـ كـارـتـكـىـ سـادـهـ وـ ئـاسـايـيـ نـيـيـهـ؟ـ
ئـياـ تـوـ وـهـكـ مـرـوـفـ تـهـماـشـاـيـ ئـهـوـانـ دـهـكـهـيـنـ،ـ يـانـ
ئـوهـيـ ئـهـوـانـ وـهـكـ بوـکـهـلـهـيـهـكـىـ يـارـىـ وـهـاـنـ بـهـلاـتـهـوـهـ،ـ بـوـ
ماـوـيـهـكـىـ كـورـتـ يـارـيـانـ پـيـدـهـكـهـيـتـ وـ پـاشـانـ كـهـ تـهـواـوـ
بوـويـتـ لـهـ يـارـيـهـكـهـ واـزـيـانـ لـيـدـيـنـيـتـ؟ـ
بـهـداـخـهـوـهـ كـارـهـكـهـ سـهـرـدـهـكـيـشـيـتـ بـوـ ئـوهـيـ ڙـنـىـ پـيـاـوـهـ
ئـالـوـدـبـوـهـكـانـ يـانـ مـيـرـدـىـ ڙـنـهـ ئـالـوـدـبـوـهـكـانـيـشـ بـگـرـيـتـهـوـهـ،ـ
سـهـرـبـارـىـ ئـوهـشـ تـيـسـوـرـيـيـهـكـهـ دـيـكـهـيـ دـوـزـرـاـوـهـ هـهـيـهـ
دـهـلـيـتـ:ـ "ـ دـيـمهـنـىـ سـيـكـسـىـ وـ ئـابـرـوـبـهـرـ،ـ ڙـنـ نـاـكـاـتـهـ تـهـنـهـاـ
شـتـيـكـىـ سـادـهـ يـانـ بوـکـهـلـهـيـكـ،ـ بـهـلـكـوـ دـيـانـگـوـرـپـيـتـ وـ
دـيـانـكـاتـ بـهـ ئـاـزـهـلــ".ـ

٤- گەرمۇونەوە ئەم گەرمۇگۈرى سىكىسى لە كاتى پەيوەندىي سىكىسى لە نىوان ژن و مىردداد:

بىر كەرهە پاش چەند سالىك لە تەماشا كىرىنى ئەو رېزە، زۆر و بىسۇورەي وىنە دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەر، ھەروەھا پىشىپەننە زىادەرۇنى تىدا كراوهەكانت، شەھەت و ئارەزووى زۇرت، لاوازى رەپسۇون، ئايا سەرت سور دەمىنەت ئەگەر پەيوەندىي سىكىسىت لە گەل ھاوسمەركەت گەرمۇگۈرىيەكە زۆر كەم بۇويتەوە؟

بە راي تو، سادەو سانايى كارەكە لەچ ئاستىكدايە، بە نىسبەت پياوىك دلەپراوکىيى ھەيە بە خۆى دەلىت: "ئايا ئەمشە دەتوانم ئەو پەيوەندىيە لە گەل ھاوسمەركەم ئەنجام بىدەم؟ ئايا بەرپاستى دەتوانم چىز و خوشى لەو سات و لەحزانە بىيىنم؟"

ئىدى سادەو سانايى كارەكە لەچ ئاستىكدايە بۇ ئافرەتىك -پاش ئەوهى بەشىۋەيەكى نەوسنانە بەوپەرە تەوس و حەزەوە سەيرى دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەر دەكات- دەيەويت ئىسراحت بکات و بىرناكاتەوە لەوهى: "ئايا من وەك ئەو ئافرەته دەردە كەھوم؟"

ئایا کاره کە وەك پىویست ئەنجام دەدەم؟"

بۇ ئەوهى مورتاخ بىت و ئەو پەيوەندىيە لەگەل
مېردىكەيدا ئەنجام بىات؟

ھەروەھا توپۇز ھەران ئەوهىان دۆزىۋەتەوە كە تەماشا كىرىنى
دېمەنى سىكىسى و ئابرووبەر ھەموو كەسانەت بىردىنیتەوە
كە لەو گىرتەو دېمەنە سىكىسى و ئابرووبەرانەدا بىنیسوتن،
ئەوهىش دەبىتە ھۆى كەمبۇونەوهى وەفا و ئەمەكت بۇ ئەو
كەسمى لە واقىعى ژياندا پەيوەندىيت پىوهى ھەيە. ئایا
ئەمە، بەنىسبەت تۆۋە، وەك پەيوەندىيەكى سىكىسى
گەرمۇگۇر دەردەكەۋىت؟

5- خۇ ويستى سىكىسى:

پاش ئەوهى ئەو شوئىنەرانە سلبى و خراپانەي دېمەنى
سىكىسى و ئابرووبەرمان بىنى، وەك: روانىن بۇ ھاوسمەر
وەك شتىك يىا بوكەلەيەك، پىشىبىننەيە زىادەر قىسى
تىدا كراوهەمان، كەمبۇونەوهى گەرمۇگۇرلىقى سىكىسى لە
كاتى پەيوەندىيە سىكىسى لە نىوان ژن و مىرە، ئایا
پرسىيارىڭ دەمېنیتەوە، ئەگەر بلىيەن: كەسى ئالودەبۇ زۆر

زیاتر له که سانی ئالودنه بیو خۆویست تره له پەیوهندی
گەرمۇگۈپى سېكسيیدا؟

ئەگەر بىر بىکەينەوە سەبارەت بەو كارە، ئەوا تەواو
لۇزىكى دېتە بەرچاو، لەبەرئەوەي بەكارھىنانى دىمەنى
سېكسى و ئابىرووبەر، خۆى لە خۆيدا سروش تىكى
خۆویستانە بەرجەستە دەكەت، كەسى ئالودە بیو دەلىت:
”بەردەواام دەگەرپىم بە دواى ئەو گرتە و دىمەنە سېكسى
و ئابىرووبەرانەدا، تا بە تەواوهتى دەستم دەگات بەوهى
دەمەۋىت، بۇ ئەوهى ئەو چىئىر و ورۇزاندىم دەستكەمۇت
كە خۆم دەمەۋىت”. بنوارە لەو رېستەيەدا چەند جار
جىناوى كەسيمان بەكارھىناوە.

٦- فىل و ناپاكى هاوسمەرى و تىكدانى پەیوهندى
نېوان هاوسمەركان:

پىمان خۆش بیو ئەم زيانە بخەينە نېو بىرگەي
(بەرزكىردىنەوە) وە، لەبەرئەوەي نىشانە و ئامازەيە كە بۇ
گرفتى بەرزكىردىنەوە، دواى ئەوهى ئەو توپىزىنەوانە مان
بىنى، كە يەكىكىان دەرىدەخات: ”بە تىپەربۇونى كات،

ته ماشکردنی دیمه‌نی سیکسی و ئابپووبه‌ر به نیشانه و ئامازه‌یه‌کی به‌هیزی ناپاکی هاوسمه‌ری داده‌نریت.

بەمدواییانه‌ش گفتوجوئی ئەوهمان کردووه کە چۆن دیمه‌نی سیکسی و ئابپووبه‌ر دەبیتە هوئی لاوازبۇونى پەيوەندىي لە گەل هاوارى و خیزان.

ئىستاش چىرۇكى زىاتر و زىاترى ئەو پىاوانە دەبىستىن كە ناپاکىييان لە ژنەكانىيان کردووه، يان ئەو ژنانەي ناپاکىييان لە مىرددەكانىيان کردووه، كە بە زۆرى بەر ئەنجامى دیمه‌نی سیکسی و ئابپووبه‌ر بسووه، بەلام ناشلىيەن كە دیمه‌نی سیکسی و ئابپووبه‌ر تاكە هوکارە - لە بەرئەوهى ناپاکى كارىتكى ئالۇزەو ناكرىت بە هوئى تەنها كارىكەوه رووبىدات - بە دلىياسىيەوه ئەوهش دەزانىين كە دیمه‌نی سیکسی و ئابپووبه‌ر كارىتكى باش نىيە و بە فاكتەرىتكى يارىدەدەر بۇ ناپاکى داده‌نریت.

۷- لەدەستدان سەرنجراکیشانی ھاوسمەرەکەت بەلای خۆتدا:

ئایا تەماشاکردنی دىمەنی سىكىسى و ئابرووبەر
كارىنگى قبولكراوه لاي ئافرهتان؟

با بىيىنن و بىزانين ئافرهتىك لەبارەي دىمەنی سىكىسى
و ئابرووبەرەوە چى دەلىت: " دىمەنی سىكىسى و ئابرووبەر
وايلىكىرمەت بىكم بەوهى من وەك پىويىست باش نىم
لەگەل مىرددەكەم، من ناتوانم وەك ئەوهى دەيەۋىت رازى
بىكم، لەبەرئەوە ناچاربۇو تەماشاي دىمەنی سىكىسى و
ئابرووبەر بىكات، من ئەوهەم پىخۇش نىيە، من بە راستى
ھەر شىتىك لە توانامدا بىت دېيىكەم بۇ ئەوهى بەشىوھىيەكى
باش بىيىنمەوە سەرنجراکىش بىم لاي پىاوهكەم، تەنانەت
ئەو كاتانەش كە ماندوو هيلاڭم".

ئەو وتارە دە (۱۰) چىرۇك وکورت دەكاتەوە: " ئافرهتان
پىيان وايە تەماشاکردنی دىمەنی سىكىسى و ئابرووبەر
خۆويىستى و ناپاكىيە، لەبەرئەوهى ھەست دەكەن بەوهى
ئەوان وەك پىويىست باش نىن، ئەوان ئەو گۈنگۈيەيان نىيە

لای میرده کانیان، بؤیه ههست به ناپاکی و ئازار و تورپهی دەکەن".

خۆت بخەرە شوینى ئەو ئافرهاتانە و بىر لە کارەكە بىکەرەوە "ئایا ههست بە سەرنجراکىشان دەكەم بۇ كەسىكى خۆويست و ناپاك، كە وام لېيکات ههست بىكەم بەوهى وەك پىويست گەرنگ نىم؟".

- تەلاق:

ھەروەك بابەتى (فېیل و ناپاکى)، ناکۆك بسوين لەوهى بابەتى (تەلاق) بخەينە ناو بىرگەي (بەرزىرىدەوە) يان بىرگەي (زيانەكانى دىمەنى سىكىسى و ئابىرووبەر لەسەر پەيوەندىيەكان)، بەلام تەلاق بەشىۋەيەكى بەرچاو بەرپلاوە سالانە نزىكەي (٥٠٠٠٠٠) ھاوسمەرگىرىسى لەناو دەبات، بەلىٰ، پىنج سەد ھەزار، ئەوه ژمارەيەكى زۆر زۆرە، پىنج سەد ھەزار خىزان لەبەرييەك ھەلوەشاون، يەك مiliون كەس ئازاريان پىنگەيشتۇوە و (نزىكەي ٣.٤ مiliون كەس، ئەگەر مەزنەدە بىكەين ھەر كەسىك دوو يان سى مندالى ھەبووھ). ئەم ژمارەيەمان لە كۈنۈھ دەستكەوتۈوھ؟

یه کېڭ لە چارە سەرکارە کان بەو ئەنجامە گەيىشتۇوه كە (۵۶%) ئى رووداوه کانى تەلاق دەگەرپىتەوه بۆ ئەوهى يەك لە ھاوسەرە کان گىرۇددەو سەراسىمە دىمەنلى سىكىسى و ئابپروبەر بۇوه.

فەرمۇن ئىيەو ئەم چىرۇكە: داۋىد، كەسىكى ئاسايىيە و تەمەنلى (۳۲) سالە، حەزى لە يارى وەرزىش، كارىتكى جىئىگىرى ھەيدە، دەزگىرانيكى ھەيدە زۆرى خۆش دەۋىت، لەپاستىدا داۋىد ژيانىكى زۆر خۆشى ھەيدە جىڭ لە يەك شت، ئەويش ئەوهى كە داۋىد ئالودە دىمەنلى سىكىسى و ئابپروبەرە.

ئەدو، ھەر لە سەرەتاي گەنجىتىيە و بەرنگارى دىمەنلى سىكىسى و ئابپروبەر دەبىتەوه، بەو دواييانەش كارە كە بەرھە نامۆيىيە كى زۆر پەليهاوىشت، ھەولىدا ئەم بەرنامىيە دابەزىنىت كە رې لە سايت و پىيگەي ناوهەرۇك خراب دەگرىت، بەردهوام لاپتۆپ و مۆبايلە كەي بەكاردەھىنە، ھەولىشىدا چارە سەر و رېنمايى وەربىگرىت و پەيوەندىيشى كرد بە زەمالە ئالودە بۇوانى نەناسراوى سىكس، بەلام لە

ھىچ كام لەو ھەنگاولو چارەشەرانە سەركەتوو نەبوو،
لەكۆتايىدا دائىد گەيشت بەو ئەنجامى كە ئەو تەنها
پىويسىتى بە "دىمەنلى سېكىسى و ئابرۇوبەر" ھەيد،
بەداخوه دەزگىرەنەكەى بەو كارە رازى نەبوو، بۆيە
مانگىيەك پىش وادەي ھاوسمەرگىرييان لە يەكدى
جىابۇونەوه.

٩- درۆكىردن:

زۇرىك لە ھاوسمەران ھەست بە ئازارو شەرمىنى و
بىتوانايى لە كىېرىكىي دىمەنلى سېكىسى و ئابرۇوبەر
دەكەن، لە گەمل ئەوهشدا كە ھاوسمەرە كانىيان گىيل و گەمىزە
نىن، ئەوان لەناخى خۆياندا باش ئەوه دەزانىن كە
تەماشاكردىيان بۇ دىمەنلى سېكىسى و ئابرۇوبەر كارىتكى
قبولكراو نىيە لاي ھاوسمەرە كانىيان، لە بەرئەوهى ئەو
كارەيان لىنەشارنەوه.

ھەندىيەكجاريش، لەو بارەوه رۇوبەر رۇوي پرسىيار دەبنەوه،
ياساخود لە كاتى تەماشاكردى دىمەنلى سېكىسى و

ئاپرۇوبەردا دەبىنرىن و زۆربەي جار - لەو كاتانەدا - درۇ
 دەكەن، لە راستىشدا - وەك ئەوهى لېرەدا باسکراوه -
 درۈكىردن يەكىكە لە نىشانەكاني ئەوهى خۇوى دىمەنى
 سېكسى و ئاپرۇوبەر گەشەي كردووه گەيشتۆتە
 قۇناغى ئالودەبۇون..

پینجهم: زيانه کاني ئالوده بۇون به ديمەنی سىكىسى و ئابرووبىر لەسەر لاشە:

ا- سەرئىشە:

کاتىك كارەكە وابەستە دەبىت بە زيانە جەستەيىه کان،
 ھەموو كەس حەز دەكەت پەرچە كىدارىنىڭى جىاوازى
 ھەبىت، بەلام وەك لىرەدا باسکراوه: گەنجىكى تەمەن
 (٢٤) سال، پاش ئەوهى بۇ ماوهى پىنج خولەك لە^١
 تەماشا كىرىدى ديمەنی سىكىسى و ئابرووبىردا رۆچۈو،
 تووشى سەرئىشە بۇو، سەربارى ئەوهش سەرئىشە كەى
 وە فىكرا بەوهى "سەرئىشە يەكى زۆر زۆرە تەواوى
 بەشە كани سەرى گرتۇوهتەوە" ئەو گەنجەش تەنها كەس
 نىيە كە تووشى ئەو سەرئىشە يە بۇو، بەلكو ئەو بىنەرەش
 لىرەدا باسى ئەوهى كردووه.

۴- بیخه‌وی:

ههروهک ئەو بىنەرە باسىكىرد، لە كاتى ئالودەبۇونت بە دىمەنى سىكىسى و ئابىرووبىر، ئەگەرى ئەوه ھەيە تۈوشى بىخه‌ویيەكى زۆر توند بېيت. بۇ زانىارى زياتر، زيانەكانى پەيوەست بە بىخه‌وى لە بىرگەمى داھاتوو بخوتىنەرەوە.

۳- ماندووېيىتى:

لەم وتارەدا، بەكارھىتىنەرىڭ باس لە پىتەمەلخلىكىانى خۆى دەكات: "پاش شەش رۇڭز لە وەستان و واژھىنان لە دىمەنى سىكىسى و ئابىرووبىر / خۇوى نەھىنى، تەماشاي دىمەنى سىكىسى و ئابىرووبىرم كرد، نىشانەكانى ئىستا و رۇڭزى دواتىرم بۇ نىۋە دەخەمەرۇو: ماندووېيىتى، لەو رۇڭزەدا زۆر خەوتىم، تۈوشى نىشانگەلىيىكى توند بىووم ھاوشىيە ئىشانەكانى ھەلامەت، گەرۈوم زۆر بەخراپى ئازارى دەدام، ھەستم بە خەمۆكى دەكىرد، ھەموو شىتىكىم بە رەنگى رەش دەبىنى، ئەو رۇڭزە خراپتىرىن رۇڭزى ژيانم بۇو، ھەستم بە دلەراوکى و ترس و دەنگ نزمى دەكىرد، ھەستم بە وھمى بىنىنى پىش وختە دەكىرد، كاتىيىكى

زۇرم لە بىر كىردىنەوە لە دىمەنى سىكىسى و ئابىرووبەر بەسەر بىرد، بەلام نەمتوانى ئەوە لە سەرم دەرىكەم، ھەروەھا نەمدەتowanى كار بىكم يان پشۇو بىدەم، ھەستىمكىد بەوەي من ون بۈوم".

سەربارى ئەو بىخەويىيەى بەھۆى دۆپامىن و تىكچۇنى خەوەوە توشمەت، پىمان وايە لىرەدا شتىكى دىكەي خراب رۇودەدات لە كۆتايمىكەنلى شەودا، زۇرىك لە ئالىدەبۈوانى دىمەنى سىكىسى و ئابىرووبەر دەلىن: ئالىدەبۈونىيان، رۇزانە چەند سەعاتىكى ژيانىيان بە ھەددەر دەبات، ئەوهش زۇرتىر لە درەنگانى شەودا رۇودەدات، كاتىكى هەستى بىتاقەتى، تەنيايى، برسىتى و چەندىن حالەتى دىكە بەرۋىكت دەگرن و پالىت پىسوەدەنلىن بەرەو دىمەنى سىكىسى و ئابىرووبەر، بەجۈرىك زۇر قورسە تەركىزت ھېبىت لە كاتىكدا شەو بەشىۋەيەكى باش نەخەوتتىت.

٦

شەشم:

زيانه‌کانى ئالوده‌بۇون به ديمەن سىكىسى و ئابرووبەر لەسەر ژيان:

ا- قورسى لە بريارداندا:

سەنتەرى پاداشت لە ئەقلەدا بەپرسە لە جۆش و خرۇش و بريادان، كەمى ماددهى خۆلەمېشى لە مىشك (لاشهى دارپىزراو) -وهك پىشتىر باسمان كرد- دەبىتە هوى لاوازى جۆش و خرۇش و تواناي برياردان لەكتى تەماشاكردنى ديمەن سىكىسى و ئابرووبەر.

٤- دابەزىنى ئاستى خۆپەسەندىن و لە خۆ را زىبۇون

بەپىّى ئەوهى لەم وتارەدا ھاتووه، كە توپىشىنەوە كە دايناوه، تەماشاكردنى دىمەنلى سىكىسى و ئابرۇوبەر دەپىتە ھۆى كە مبۇونەوە پېتەرى لە خۆ را زىبۇون، را زىبۇون لە پەيوهندىبى لە گەل ھاوسمەر، تەندروستىي سۆزدارى بەشىوھى كى گشتى.

ھەروھا تەماشاكردنى دىمەنلى سىكىسى و ئابرۇوبەر پەيوهست كراوه بە تۈوشبوونى پىاوان بە دلەپاوكىيى كۆمەلايەتى لەمەپ شىيەرى لاشەيان و حەزان بە تۈوشبوون بە تىيچۈونى خواردن.

ئەمە سەرەپاي كە مبۇونەوە ھەستەكانى دلىيائى سۆزدارى لاي ئالودەبۇوان بەشىوھى كى گشتى و بەراورد بەو پىاوانە كە تەماشاي دىمەنلى سىكىسى و ئابرۇوبەر ناكەن.

ئایا پیتوايە ئەمە تەنھا پیاوانن کە کىشى دابەزىنى ئاستى خۆپەسەنلىيان ھەمە؟

لە توئىرەنەوەكەدا رۇونبووهتەوە کە دىمەنلىقىسى و ئابپەوبەر ھۆكارە بۇ زىادبۇونى نەشتەرگەرىي جوانكارىي ئەندامەكانى سىكىس لاي ژنان، بەلى، ئىستاكە ژنان حەزىدەكەن ئەم جۆرە نەشتەرگەرىيانە ئەنجام بىدن لە پېناو راپىكىردىنى پېشىبىننەيەكانى پیاوەكانىيان بەھۆى تەماشاكردىيان بۇ دىمەنلىقىسى و ئابپەوبەر.

۳- كەمبۇونەوەي زىندويەتىي و چالاکىي :

ھەروەك كەمىڭ پېشىر باسماڭىردى، سەنتەرىي پاداشت لە ئەقلەدا بەرپرسە لە جۆش و خرۇش و بىریادان، سەلمىندراؤىشە كە تەماشاكردىنى دىمەنلىقىسى و ئابپەوبەر ئەم بەشەي مىشكەت دەشارىتەوە و پىالىنەرى ئەنجامدانى ئەرك و فرمانەكانىت لاواز دەكتات، ئەوهش كاتىك دەردەكەۋىت كە وىست و ئارەزۈوت بۇ گەران بەدواي دۆزىنەوەي ھاوسەرنىك بۇ خۆت لاواز دەبىت، كارەكەش درىزە دەكىشىت تا ئەوهى دەبىتە بەشىكى

سەرىھەخۇ، خراپتىرىش لەوە ئەۋەيە كە ھېزى ئىرادە -
 بەشىۋەيەكى زانستى - سەرچاۋەيەكى دىاريکراوه لاي
 مروف، ئەمەش ئەو دەگەيەنىت كاتىك تۆ رىنگەي ھېزى
 ئىرادە دەگەيتىبەر بۇ قوتارىبۇن لە ئالودبۇون بە دىمەنلى
 سېكىسى و ئابرووبەر، ئەوكات پېزەيەكى كەمتر لە ھېزى
 ئىرادەت بۇ دەمەننەتە كە پالىدەت بىت بۇ ئەنجامدانى
 كاروبارەكانت، ئەوش ھۆكاري كىشەكانى كەمبۇونەوەي
 جۆش و خرۇشە لاي تۆ.

٤- شىۋاوىي / پەشۇڭاوىي ئەقل :

ئەم دىاردەيەش ئالودبۇوهكانى ئىستاۋ چاكبۇوهكان
 پىمان رادەگەيەن.

باشتىرين وەسفىش بتوانىن لەبارەي شىۋاوىي ئەقلەمەه
 بىلەپتەن ئەۋەيە كە ئەو سەر ئىشەو دل تىكھەلاتن و
 شلەۋانە دەرەپەنەن بەھۆى چىز و خۆشىيەوەيە دواتر
 ھىئور و ئارام دەبىتەوە، ھەروەها شىۋاوى ئەقل ئەو
 دەگەيەنىت كە تۆ وا ھەست دەكەيت ھەورىڭ بەسەر
 ئەقلەتدا دەرۋات.

ئاولوده بیوان رایانگه یاندووه که توشی سرهئیشه یه کی
مامناوهندی بەردەوام دەبن، لەگەل قورسی و نارەھەتى
تەركىز و يىتوانايى بەشىوھىيە کى گشتى لە شىكىرنەوهى
زانيارىيە كان.

ئەمەش ماناى وايە لەکاتى بېياردانى قورسدا ھىچ
وەلامىيکى پۇونى پىيىھ بۆى، ھەر بۆيە خودى بېيار
دەبىتە كارىتكى زۆر قورس و گران.

٥- لەدىستدانى كات:

بىرىكەوه لە كۆتا جار كە تەماشاي دىمەنى سىكىسى و
ئابرووبىھەرت كردووه، چەند كاتت بە دىيار ئىنتەرنىتەوه
بەسەر بىردووه؟ گۈمانەكان ئەوهىيە كە: ئەو كاتە تەنها ئەوه
نېيە كە زۆرە، بەلکو رەنگە زۆر زىاتر بىت لەوهى بىرەت
دىتەوه.

بەپىسى ئەوهى پىنگە كە باسىكىردووه: پياوى ئاسايى
ماوهى سى مانگ لە ژيانى خۆى لە تەماشا كەرنى
دىمەنى سىكىسى و ئابرووبىھەر بەسەر دەبات، يانى نزىكەمى

(٤٥) خولهک له هه فتهیه کدا (ئا فرەتانيش بەشىوھىدەكى ئاسايى) (١٩) خولهک له هه فتهیه کدا بەسەر دەبەن).

ئەوهەشت بىر نەچىت كە توپۇزەران گونجاندىكى پىچەوانەييان دۆزىوهەتوھە لە نىوان چەندىتى ئەو كاتەي لە تەماشاكردنى دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەردا بەسەرى دەبەيت و قەبارەي ماددهى خۆلەمېشى لە سەنتەرى پاداشت لە مېشكىتكدا، ھەرچەندىك زىاتر تەماشاي دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر بىكەيت، قەبارەي ماددهى خۆلەمېشى زىاتر كەم دەكات.

٦- دەستى دەستىكىردن و كار دواخىستان:

دەستى دەستىكىردن و كەمى زىتدويھەتى و چالاكى، ھەر يەكىان ئەوي دى بەھىز دەكات، بەلام ھەندىك جىاوازى بنچىنهىي لە نىوانياندا ھەمە: مەبەست لە كەمى چوست و چالاكى، دابەزىنى ويست و ئارەزووته لە ئەنجامدانى ھەر كارتىكدا، بەلام مەبەست لە دەستى دەستىكىردن، دووركەوتئەوهىدە لە ئەنجامدانى ئەو ئەرك و فرمانانەي پىۋىستە لەسەرت ئەنجاميان بىدەيت.

ئالوده بیوان تنهما بددست قورس و گرانی ئەنجامدانی کاروبارە کانەوە نانالىن، بەلکو بەشىوه يەكى گەورەتى بە دەست قورسى و گرانى ئەنجامدانى ئەو کاروبارانەوە دەنالىن كە پىوستيان پىيەتى تا پايى بىكەن، يەكىك لە گريمانە کانى ئىمە بۆ ئەوە، ئەوهىيە كاتىك ئالوده بیوان بەشىكى لە هيىزى ئيرادەيان بۆ دووركە و تنهوە لە دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر دەخەنە گەرپ.

پىزىھىكى كە متى لە هيىزى ئيرادەيان ھەيە كاتىك كارەكە پەيوەست دەبىت بە ئەنجامدانى ئەركە گرنگ و قورسە كان. لە گەنجىنەي ئالوده بیواندا ھىچ هيىزىكى ئيرادە نىيە تا بەرەو كار ھەلىان بىنېت و بىانجولىنىت، ئەوهش وايان لىدەكات دەستى دەستى بىكەن تا ئەو كاتەي تەسلیم دەبن و ئومىد لە دەست دەدەن.

٧- لاوازى ئەداكردن لە كاتى ئىشىدا:

پاش ئەوهى بىنيمان كە چۈن دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر دەبىتە هوى لاوازى بونى يادگەي جىبە جىنكردن و زىادبۇونى ھەلەشەيى و شېرىزەيى و ماندووىتى. نايا

دەگریت ھەر کام لەمانە کارىكەنە سەر ئەدای تۆ لە
کارکردندا؟ بە دلنىيىيەو بەلى!

لىّرەدا چىرۇكىيەك بلاوكراوەتموھ بەناونىشانى: ئايا
دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەر بسووھە مايىھى قەيرانى
دارايى؟ بەلى، لە سالانى (٢٠٠٧ و ٢٠٠٨) لە كاتى
دەرکەوتى يەكەم درز و كەلىن لە سىستىمى دارايى،
ھەڙدە (١٨) كەس لە چىنى گەورە فەرمانبەران بە^٣
تۆمەتى تەماشاكردنى دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەر بە^٤
شىوهىيەكى بەرچاو دەستىگىركران، ھەروھا ژمیرىيارىتكىش
بە تۆمەتى تەماشاكردنى دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەر
زىاد لە (١٦٠٠٠) جار دەستىگىركران. سەرەپاي ئەۋەش،
بەردەوام پىزىھەكى زۇر بابەتى سىكىسى و ئابرووبەر
كۆدەكاتە وهو بەۋەش سىستىمى ناوخۆيى كۆمپانىياكە پېشىل
دەكەت.

بەشىك لە وتارەكەمان بۇ ھەلبىزادوون كە بەشىوهىيەكى
جوان چىرۇكەكە كورت دەكاتەوە:

”يەكىك لە پارىزەر گەورەكان لە (SECs Washington headquarters) رۆژانە نزىكەي ھەشت سەعات سەرقالى تەماشاكردن و دابەزاندىنى ۋېدیوئى سىكىسى و ئابروبيه بۇو.

كاتىكىش كۆمپىوتەرەكەي ھىچ رپوبىرىڭى بەتالى تىدا نەدەما، ئەو ۋېدیويانەي كۆپى دەكىرە سەر چەند (سى دى) و (دى ۋى دى) يەك و لەچەند سىندوقىڭدا لەناو ئۆفىسىنەكەي دايىدەنا، پاش ئەوه را زى بۇو لەسەر ئەوهى دەست لەكاربىكىشىتەوه.

ئەوهش راپورتى ليژنەي چاودىرى، كاتى نزىكىبۇونەوەشمان لە كەنارى گەورەترين قەيرانى ئابوورى لە ماوهى (٨٠) سالدا، ئەو كەسانە تەماشاي دىمەنى سىكىسى و ئابروبيان دەكىد لەباتى ئەوهى چاودىرى سىستمى دارايى بىكەن.”

كاتىكىك كارەكە پەيوەست دەبىت بە بەكارھىنانى ماددهى ھۆشىبەر لە شوينى كار، مەزەندەي ئەوه دەكىت كە سەرۆك و خاونەن كارەكان سالانە نزىكەي (\$ ١٢٨.٦)

بليون دوّلار لە دەست بىدەن. ئىمەش باوهەمان وايدە كە تە ماشاكردى دىمەنى سىكىسى و ئاپرۇوبەر لە شوتىنى كاردا دەبىتە هوّى ھەمان زەھرەو زيان، ئەگەر زىاتر نەبىت، بە دلىياسىشىدۇھ ئالۇدەبوونت بە دىمەنى سىكىسى و ئاپرۇوبەر لە داھاتوودا كاردەكاتە سەر كارەكتە. ئەوھە راستە!

-٨- دابەزىن ئاستى زىرىھى:

بىربىكەرهوھ لە كۆتا جار كە تىيىدا ھەستت بە چىز و خۆشى كردووھ، ھەرودەها بىربىكەھوھ لەھەي ئاستى زىرىھە كىت چەند بۇوھ؟ من مەزەندەي ئەوھ دەكەم كە زۆر كەم بۇوھ! ئەوانەي لە ئالۇدەبوون چاكبۇونەتھەوھ ھەست بە زىادبوونى رېزەي زىرىھە كىيىان دەكەن، ئەوھ بۇ خۆي كارىتكى سەرنجراكىشە، بە جۆرىئىك ئىمە چىزى راستەقىنە وەردەگرىن لە گەمل كەسى زىرىھە كدا، كە نەرمۇنيان تىن و لە گەلىان چىز و خۆشى دەبىنин بە درىزايى كات.

٩- دره‌نگ له خه و ههستان: (ههستان له خه و به خاوه خلیچکی)

کاردو اخستن و که‌می چوست و چالاکی دوو کاری
یارمه‌تیده‌ر داده‌نریّن بۆ زوو ههستانی به‌یانیان، ئایا ئه‌وه
رپاسته؟ کاتیک خەلکی لە مال دەچنە دەر بۆ سەر کاره
کانیان، ئالوده‌بwooه‌کان جوله‌یان لیپر اوهو له‌سەر جىيگەی
نووستن خه‌وتۇون.

١٠- بىركردنەوە به‌شىيۆھىيەكى خاوتر:

لىئەدا باسى ئه‌وه کراوه کە دۆپامىن و وەرگە‌کانى
دۆپامىن دوو کارى بنچىنه‌يىن بۆ وەزىفەی ئەقلى و
يادگە، جارىتكى دىكە ئىيمە دوژمنى خۆمان دەبىنин -
ئاسته نا هاوسمەنگە‌کانى دۆپامىن، بەجۇرىك زۇرىك لە
ئالوده‌بwooه چاكبwooه‌کان دەلىن کە پاش ماوهىك لە وەستان
و واژه‌تىان لە دىمەنى سېكىسى و ئابرووبەر ههستان بە
باшибۇونى ئاستى زىرهىكى و خىرا بىركردنەوەيان كردووه.

۱۱- سەرکىشىكىدن بە كارى مەترسىدار:

پىزىھىكى بەرزى دۆپامىن لە كاتى تەماشاكردىنى دىمەنى سىكىسى و ئابىرۇوبەر بەرھەم دىت، يەكىك لە زيانەكانى ئەو پىزىھە زۆرەش سەرکىشىكىدنه بە كارى مەترسىدارەوە، ئەوهەش بە نىسبەت ئالودەبۈرى دىمەنى سىكىسى و ئابىرۇوبەرەوە بىرىتىيە لە: ژۇورەكانى گفتۇگۆكىدلىنى تايىبەت بە بابەتى ناوهەرۋەك سىكىسى، تەماشاكردىنى دىمەنى سىكىسى و ئابىرۇوبەر بەشىوهى راستەوخۇ (live) و بەرزىكىردىنەو بۇ ئاستى تەماشاكردىنى ئەو گىرته سىكىسى و ئابىرۇوبەرانەي مندال لە خۆدەگىرت، پىدانى پارە بە ئافرەتانى لەشىرقۇش لەپىناو ئەنجامدانى كارى سىكىسى لەگەللىياندا، دەرخستىنى ئەندامى سىكىسى لە شوينە گشتىيەكان.... هتد، سەربارى چەندىن كارى دىكە كە لە بەشى (بەرزىكىردىنەوە) باسى دەكەين.

۱۲- کەمى خولياو چالاکى (الطموم والنشاط):

دان بهوهدا دەنیيەن كە خالى ھاوېشى زۆر ھەن لە گەل بىرگەي (كەمى زىندويھتى و چالاکى)، بەلام پىمان وايە خوليا كە مىئىك جىاواز ترە، كاتىك تۆ خوليات كە مەدھىتەوە، زۆر قورس و زەحەمەتە ھانى خۆت بىدەيت بۇ ئەنجامدانى ھەر كارىك، بەلام كارىكى قورسە بەتايمەتى لە كاتى ئەنجامدانى ئەرك و فرمانى قورسدا، يان ئەوهى (۱۰۰%) ھانى خۆت بىدەيت و ھەولبىدەيت درك بەوه بىكەيت كە چەندىك پىۋىستە لە سەرت خاون خولياو ئاوات بىت.

۱۳- بىسەروبەرى (نەبوونى رىكخستان):

ھەندىيەك لە ئالودەبۇوانى دىمەنلى سىكىسى و ئابرۇوبەر- بەتايمەتى ئەوانەيان كە زۆر ئالودەن- دەلىن كە بەھۆى پەشۇقاوى و شىّواوى ئەقليانەوە بەدەست بىسەروبەرى و نارىكىيەوە دەنالىيەن.

پیمان وايه ئهوده بههۆى ئاسته ناسروشتييە کانى دۆپامىن و لاوازى يادگەرى جىبەجىكىردنەوەيە، سەرەپاي ئەوهى تا ئىستا بەلگە لەسەر ئەم خالى كەمە.

۱۴- نەبوونى رىزبەندى بۆ كارە لە پېشىنەكان:

ئەوهش بە دوو پېڭە پروون دەبىتەوه:

يەكەم: ئالودەبوو -وەك پىناسە- پلهىك لە سەرشىتى بەرانبەر دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر ھەيە، بۇيە بەلايمەد دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر پېشىنەيەكى بەرزى ھەيە، تەنانەت زىاتر لە ھاوسمەر و مندالەكانىشى / مىرد و كارەكەى، وەك پېشتر لە وتارىكدا باسمان كرد.

دووەم: شۇئىنەوارى ئاوهاتنەوه، ئەگەرى ئەوهى ھەيە كە زۆر بەھىز بىت و بۆ ماوهىك كارېكاتە سەر دركىردىن و كارە لەپېشىنەكانمان، ھەست و شعورمان بەرانبەر بەختەورىمان، رازىبۇونمان، ھاوتاپۇونى پەيوەندىيەكانمان لە گەمل ھاوسمەرەكانمان..

۱۵- کەمی ھەستى ھاوریيەتى:

زۆرىك لە ئالودەبۇوان بەدەستت ئەوهوه دەنالىن كە زۆرىك لە ھاورىكانيان لەدەستداوه، ئەويش بەھۆى كەمى جوش و خرۇش، خەمۆكى، دلەپاوكى، زۆر گرفت و كىشىدى دىكە كە پىشتر باسمان كردووه.

پىويسىت بە باسکىردن ناكات، سەرشىتى بەرانبەر دىمەنى سېكىسى و ئابپووبەر تا ئاستى ئالودەبۇون، كەسى ئالودەبوو گىرۇدەي چەندىن زيانى خراپ دەكات، كەمى ھاورىكانيان ھىچ جىنى سەرسۈرمان نىيە، ئەوهى مايدى رامان و دۆشىدامانى زۆرە ئەوهى ئەوان بەردەۋام و ھەمۇو كات دەتوانن پارىزگارىي لە مانەوهى پەيوەندىييان بە ھەر ھاورىيەكىانوھ بىكەن كە دەياندۇت..

۱۶- تارمايىيە رەشمەكان (ھەستىكردن بەتاوان):

سەرشۇرپىي و ھەستىكردن بە تاوان بە دوو نىشانەي ئالودەبۇون بە دىمەنى سېكىسى و ئابپووبەر دادەنرىن، بەلام ئەم زيانە بەشىيەتى كى بەرفراوان بەقولايسى ناخى زۆرىك لە ئالودەبۇواندا دەچىتە خوار، لەبەرئەوهى ئالودەبۇون

پيچهوانه‌ي بيروباوه‌كهيانه، يان پيچهوانه‌ي بوجون و تيپوانين و سهنجيانه بو خويان و هك كهساننيکي پابهند.

ئهو ئالودهبانه ئهو كاره به (تارماييه رەشه‌كان) ناودىر ده‌كەن، به جۆريتىك هەستىتكى قول به سەرشۇرىي و زەبۈنى و تاوان به درىزايى رۇز مىشكىان داده گرىت، ئهو هەستانەش تىكەلەيەكىن لە هەستىكردن به تاوان و ترس، دەكرىت ئهو هەستانەش لە ترسى ئابرو و چووندەو سەرچاوهى گرتىت، چونكە جياوازىيەك هەمەيە لە نىوان بىرو بوجونيان بەرانبەر به خويان و كردەوه‌كانيان، يان ئەوهى ئowan -زۇر به سادھىيى- لە ئەنجامى كارو كردەوه‌كانيان رازى نىن.

بهزکردنەوە: حەوەم:

کاتیک ئالودەبۇون به دىمەن
سېڭىسى و ئابرووبەر بهرەو پىش
دەچىت

ئەم بەشە چەندىن چىرۇك و بانگەشە لە خۆدەگىرىت
كە لە گەل لەم سو كەس پۇنادەن، لە راستىدا ئىمە ئومىد
دەخوازىن ئەم زيانانە تۈوشى ھىچ كەس نەبىت، بەلام
لە گەل ئەوهىدا چەندىن چىرۇكى كەسىي و تايىبەتى ئەم
ژن و پىاوانەمان بىستووه، كە ئالودەبۇونىان پەلكىشى
يەكىك لەو رېنگىيانەمى كردووه.

بۇيە تىكا دەكەين لەپىناو تەندروستى و ئازادى خۆت
- لەبەرئەوهى زۇرىك لەو كارانە ناياسايىن - و
كۆمەلگەكەت مەھىلە ئالودەبۇون درېزە بىكىشىت بۇ ئەم

ئاست و قۇناغەی كە تىيىدا گەشە دەكات و سەرددە كېشىت
بۇ يەكىك لەم رېڭايىنه:

- ژوورەكانى گفتۇرگۆ لە ئىنتەرنىتە:

كاتىيىك ويىنە دوو دوورى و ۋىدىيۆكان بەس نىن بۇ
ئەوهى ئەو شەپۇلە گەورەو بەھىزەي دۆپامىنت پىىدەن،
ھەنگاوى دواترى زۇرۇك لە خەلکى دەستكىرىدە بە
كارگەلىيىكى واقىعى.

بەلام لەسەر شاشەو لە رېڭەمى كارلىيىك و ئاوىتەبۇون
لە گەمل ژوورەكانى گفتۇرگۆ لەرىي ئىنتەرنىت و كامىراوه،
رېنگە ئەم زەرەرە كەمترىن زەرەر و زيان بىت كە لەناو
بەشى (بەرزىزكىرىدە) داما ناناوه.

بەلام لە راستىدا دەكەويىتە چوارچىوهى ئەم بەشەوە،
لە بەرئەوهى بە خالى دەستتىپىك دادەنرۇت و ليىرەوە
سنۇورەكانى نىوان دىمەنى سىكىسى و ئابرووبەر و ۋىيان
نار وون دەبىت.

۲- موماسه‌هه‌ی سیکس له گه‌ل ئافره‌تى لە شفروش - به كرييگرتنى ئافره‌تى لە شفروش:

زۆر بەداخه‌وه، ئەمە بەرھوپىش چۈونىكى بەرىلاوى ئالودبۇوانى دىمەنلى سیکسى و ئابرووبەر، دەبىنин له گه‌ل كەسانىكدا رۇودەدات كاتىك دەگەنە ئاستىكى توندو له پادەدەر، ئىدى پىويستيان بەوه ھەيە مومارسەئى شتىك بىكە كە چىز و خۆشى زۇرتىرى تىدا بىت، ئەوهش دەبىتە هوى سەركىشان بۇ ئەم حالەتە.

۳- نەخۆشىيە گوازراوه‌كان له پى سیكسەو:

چى رۇودەدات كاتىك مومارسەئى سیکس له گه‌ل ئافره‌تى لە شفروش، يان له گه‌ل زىاد له ئافره‌تىك دەكەيت، له كاتىكدا تو ئالودەئى دىمەنلى سیکسى و ئابپووبەرىت؟ ئالودبۇون - لهنىو كارەكانى دىكە - بەوه جىا دەكىتتەوه كە هوڭكارى لاۋازى ناوجەوانە پلى مىشك و بىتوانايى له بەكارھىنانى هيىزى ئىرادەيە دېرى سەنتەرى پاداشت، دواي ئەوهش هەل و فرسەتى تۈوشبوونت بە نەخۆشى گوازراوه چى لىدىت، كاتىك كارەكە بە ئارا سەتەيەكى ھەلەدا دەرۋات، وەك درانى كۆندۇم (پارىزەئى چۈوك)، يان

ئوهی لە بنچینەدا ھەر پىت نەبۇوە بەكارت نەھىناوە؟

٤- دزى:

کاتىك ئىمە بەدواى زانىارىيدا دەگەپايىن بۇ نۇوسىنى ئەك و تارە، خەلکىتكى زۆرمان بىنى دانىان نابۇ بەوهەدا كە پارەيەكى وايان دابۇو بە ئافەته لەشفرۆشە كان كە زۆر زۆر لە توانا و ئىمكانتى خۆيان زىاتر بولۇ ((اتنانەت ھەندىتكىان سالانە \$ ٤٠٠٠٠ - \$ ٧٠٠٠٠) دۆرلايان خەرجىك-ردووه)، ھەروەك ئوهش زانراوه لەبارە ئالودەبۇوانەوه- بەتايمەتى ئالودەبۇوانى مادده ھۆشىبەرهەكان- كە ھەممۇ شتىك دەكەن لە پىيماو كارەكەيان بۇ ئوهى ماددهى ھۆشىبەريان دەست بکەۋىت، بە دزى كەدنىشەوه.

سەبارەت بەو ئالودەبۇوانەش كە ئالودەبۇونەكەيان بەرەو خراپتر چووه، دزىكىدەن بە ئەگەرىتكى حەقىقى و بەرپلاو دادەنرېت، بەجۆرىك يەكىكىان دانى بەوهەدا ناوه كە پارە قەرز دەكتە بەبى ئوهى نىيەتى گەرانەوه دانەوهى پارەكەى ھەبىت..

٥- ئالودهبوونى سىكىسى:

ھىلى جياكەرەھى نىوان ئالودهبوونى دىمەنلى سىكىسى و ئابپروپىر و ئالودهبوونى سىكىس زۆر ورده، بەجۆرىك - لەباشتىن حالەتدا - كاتىك كەسەكە دەگاتە قۇناغى بەرزىرىدىنەوە.

ئەو وىنە دوو دوورىيانە بەس نىن بۇى، ئەوهش پۇون بسووتهوه، كە زۆرىك لە ئالودهبوان، دواى تەماشاكردى دىمەنلى سىكىسى و ئابپروپىر، هەلددەستن بە مومارەسەمى سىكىس لەگەل ئافەتانى لەشفرۇش و ناشتowan واز لەو كارە بىىن، ئافەتىكى لەشفرۇش دەبىت بە دووان، لە ھەندىك حالەتدا دەگاتە سەدان ئافەت، ھەرەوەك لە بىرگەي (لەدەستدانى پارەدا) پۇونمان كرددەوە.

٦- مومارەسەمى سىكىس لەگەل مندالان:

بەداخەوه، گەشەسەندن و بەرەپېشچۈونى حالەتەكە بۇ ئەو ئاست و سۇنۇرە زۆر دور نىيە لە تەمواوى بەرەپېشچۈونەكانى دىكە، تەماشاي ئەمە بىكە: لە ساتىكى دىيارىكراوو كاتىك ئالودهبوو پىويسىتى بە رىزەى

زۆرتر و زۆرتى دۇپامىن دەبىت، بۇ ئەوهى ھەمان چىڭ
و خۆشى دەست بىكەۋىت، ئەو كات سىنكسى زىاتر بەس
نىيەو ئەو پىيۆستىيەي بۇ پې ناكاتەوه.

بۆيە كارەكە پەرە دەسىنېت و كارگەلىكى زۆر
توندوتىئى تر ئەنجام دەدەن، يان كارىكى وەها دەكەن كە
پىچەوانەيە لەگەل بىرۇ بۇچۇنیان بەرانبەر خۆيان،
بەلام دواى ئەوهش ئەو كارانە ھەر بەس نىن، بۆيە
ھەندىئىك جار پەنا دەبەنە بەر كارى ناياسايى، وەك
مومارەسەي سىكس لەگەل مندالان.

ئەو توپىرىنەوەيە، ئەوهى خستووته رپو كە (۸۵%)
ئەپىياوانەي بە تۆمەتى دەستدرىزى و دەستبردن بۇ
مندالان دەستكىرىكراون، تەماشاي گىرته و دىمەنسى
سىنكسى و ئابرووبەرى مندالانيان كردووه، بەجۆرىك
دەستيان بۇ (۱۳.۵) مندالى ماماۋەند بىردووه، پىشمان
وايە (۹۰%) ئەو پىياوانە كاتىك گەنج بۇون، پىشىپىنى
ئەوهيان بۇ خۆيان نەكردووه كە لە داھاتوودا دەست بۇ
مندالان بەرن. راي تۆ چىيە لەبارەي ئەو چىرۇكەوه؟

ئەم زەرەر لە قورستىرىن زيانەكانى ئالودبۇونى دىمەنى سىكىسى و ئابرووبىرە بۆ ئەوهى لمبارەيەوە بنووسىن، بەلام لە زۆرىنەيان گۈنگ ترە، ناشتowanىن بلىيىن كە رېزەيەكى گەورەي ئالودبۇوانى دىمەنى سىكىسى و ئابرووبىر لە كۆتايى رېدا دەستدرېزى و دەست بۆ مندالان دەبەن و دەخىنلىكىنە كۈنچى زىندانەوە، بەلام ژمارەكە (بەشىۋەيەكى ترسناك) سفر نىيە.

٧- موماسەرەي سىكىس لەگەل خەلکانى دىكەدا بەدەر لە ويست و ئىرادەت خۆيان:

لېرەدانمۇنەيدىك لەسەر ئەمە هيئراوەتەوە دەرىيەدەخات كە كارەكان تا چ ئاست و پلهىيەكى خراب رۆيىشتۇو، "جىڭرى پارىزگار (عمده)اي شارى لۆس ئەنجلوں، تەمەن (٤٦) سال، لەكەتىكىدا دەستكىرىكرا كە ئامادەي نمايشىيىكى سىكىسى و ئابرووبىر بۇو، لەو كاتەدا شەھەرت و ئارەزووی ھىننە كلىپەي سەند بۇو دەستدرېزى سىكىسى كردىبوو سەر ئەو كەسەي لە تەنەيشتىيەوە دانىشتىبوو.

دواتر دەركەوت ئەو كەسە ئەفسەرە و بەنھىنى كار
 دەكەت بۇ دەستگىركردنى ئەو تاوانبارانەي كارى
 سېكىسى ناياسايى ئەنجام دەدەن، پاش ئەوه كابراي جىڭر
 دەستگىر كراو دەستبەسەر كرا، لە دادگايىكىرىنى دواتردا
 تۆمەته كەى بەسەردا چەسپا.

ئەفسەرە بەناوبانگە كەش، پاش ئەوهى خزمەتى
 گەلە كەى دەكەد، بەھۆى ھەستكىرىنى بە زەبۈونى و
 سەرشۇرۇپى ئۆفيىسە كەى بەجىھىشەت و
 ژيانەپىشەيىھەشى رۇوبەرپۇرى كارەساتىكى گەورە
 بۇوهە".

٨- تەماشاكىرىنى عەورەتى خەلگى:

ئەم كارە ھاوشىۋەي دەرخستىنى عەورەتە لە لاين
 كەسى ئاولودەبۇ لە شوينە گشتىيەكان، لەبەرئەوهى
 ھەردووكىيان دوو رەفتارى زۆر مەترسىيدارن و
 ئەنجامدەرە كانيان زىندانى دەكىتن.

۹- لادانی سیکسی:

سالی (۱۹۶۸) تویزینهوهیه ک ئەنجامدرا، تىيىدا ھاتووه:

" دكتۆر راشمان ئەوهى رۇونكىردووه تەوه کە تەماشاكردنى وىنەي وروژىنەر بەشىوه يەكى بەرچاو دەپىتە ھۆى لادانى سیکسى لاي ئەو پىاوانەي خراونەتە ۋىر تاقىكىردنەوهە، ھەروەها توانىبويەتى لە دوو تاقىكىردنەوهى جىاوازا دا ئەوه دىيارى بکات كە (۱۰۰%) ئەو پىاوانە تۈوشى لادانى سیکسى بۇون".

ئىستاش كاتىك دەتوانىن مشتومى لەوبارەيەوه بىكەين، ئەو تویزەرە شارەزاو لىھاتووانە ئارەزووى دروستكىردىنى لادانى سیکسى لاي پىاوان دەكەن.

ئەوهش ھەر ئەوهىه کە بەشىوه يەكى بەرچاو لە واقىعدا دەردەكەۋىت، تا ئىستاش قورسە كە مشتومرى ئەوه بىكەين، لەبەرئەوهى ئەو ئەنجامانە دروست ترە لەو ئەنجامە سەرسورھىن و ترسناكانە.

۱۰- دەرخستنی بەشیک لە عەورەت لە بەرچاواي خەلک لە شوینە گشتییە کاندا:

کاتىك ئىنتەرنېت و ژۇورەكانى گفتۇگۇ نافەتانى لە شفروش ناتوانى پىيوىستىيە كان كەسى ئاولودبۇ وەك ئەوهى دەيانەويت تىر بىكەن، ئىدى پەنا دەبەنە ئەم جۆرە كارە، ئەم شوينەوارەش كارىتكى سادەو ئاسان نىيە، بەلكو گرفتىتكى گەورەيە بەھۆى ئەو بەرزىرىدەنەوە كە زۆرىك لە پياوان دەخاتە زىندانەوە، زۆرىتكى دىكەشىان ژيانىيان وېزان بۇوە خىزانەكانىيان لە دەستداوە.

۱۱- سېكىس بە كۆممەل:

بەپىي ئەوهى راپۇرتە كە باسىكىردوو، لە سالى (۲۰۱۰) ھەۋە ژمارەيان ئەو كەسانەي دانىيان ناوه بە كارە كەياندا رۇو لە زىاد بۇون چەند ھىنەد بۇونە، كە بەكارىتكى قەدەغە و حەرامىش لە قەلەم دەدرىت.

۱۲- دەستدرىزىكىردن (الاغتصاب)

ئەمەش ئەنجامىكى دىكەي قىزەن و سەرسۈرھىنى ئاولودبۇونە بە دىمەنى سېكىسى و ئابپۇوبەر، رۇوداوىتكى دىكەي ئاولودبۇونە بە سېكىس، ئەويش بلاپۇونەوەي

دەستدرىزىكىدنه.

كاتىك دەركەوت كەسيكى بەرس لە رېكخراوېكى يارمەتىدانى مندالانى دامماو ھەيە و دەستدرىزىكارىتكى يەك لەدواي يەكە و، بەزۆر دەستدرىزى كردووهتە سەر چەند ئافرهتىك.

داوامكىرد رېنمايى پىشىكەش بىكم، لەميانى ئەنجامىدانى توپرىنەوە لەسەرى، دەركەوت كە لە ژىنگەيەكى نموونەيىدا گەشەي كردووه، تەمەنلى مندالى ھېچ كېشەو گرفتىكى تىسا نەبۇوه، قوتسابىيەكى سەركەوتتو ناياب بۇوه، ھەم لە ئامادەيى و ھەم لە زانكۆ، خىزانەكەي يان مندالەكانى يان ئەوانەي لە رېكخراوەكە كارىان لە گەل كردووه، كەمتىرىن ئاگايى و زانيارىيان نەبۇوه بەرانبەر ژيانە دوو رووهكەي، يان لايەنە تارىكەكەي ژيانى.

تاکە فاكتەرى سلبىي گرنگ لە ژيانيدا ئەۋەبۇوه كە لە قۇناغەكانى سەرتاي ھەرزەكارىيدا ئالودەيى بۇ دىمەنلى سېكىسى و ئابروپەر ھەبۇوه، تەواوى ئەو كارەش

له خەلکانى دى شاراوه و پەنھان بۇوه، پاشان كارهكە
بەرەو پىش چۈوهە ورده ورده لەماوهى چەند سالىڭدا
بەرزبۇوهتەوە زىادىكىردووه، لەكۆتايىدا واپىلەتتەوە چەندىن
سەعات لە ئۆفىسىكەنى بەسەر بەرىت و پارەيەكى يەكجار
زۆر بىدات، لەپىنناو گەپان بەدواى گىرتەو دىمەنلى
سېكىسى و ئابرووبەرى تونىدوتىرۇدا، لەكاتى
تەماشاكردىشياندا خەرىكى خۇوى نەھىنى بۇوه.

ئەوهى بۇ يەكەمجارىش پالى پىوهنا بۇ
دەستدرىزىكىردن، ئەوه بۇو كاتىك ئافەرەتىكى بىنى
هاوشىيەتى ئەو ئافەرەتەي سەرلەبەيانى ئەو رۇزە لە
قىدىيەكى سېكىسى و ئابرووبەردا بىنېبۈمى، ئىدى
نەيتوانىبۇو خەيال و واقىع بەباشى لە يەكدى جىا
بىكاتەوە و پەلامارى ئافەرەتەكەن داوهە ئەو كاره خرايەتى
ئەنجامداوه".

من پىمۇايە، ئەو كەسە كارهكانى خۇرى خۆش
نەويىستۇوه، حەزىشى نەكىردووه لە ئەنجامدانى ئەو جۆرە

کارانه بردداوم بیت، به لام لیرهدا شتیک همیه وایلیکردووه
له سهر ئهو کاره خراپانه برددوام بیت.

۱۳- مازوخییهت، ماسوشیزم، سادیزم:

"لادانیکی دروونییه و خۆی له چىز وەرگرتن له
ئازاردانی ئەوانی دیکەدا دەبینیتەوه"
ئەمەش جۆرنیکی دیکەیه له جۆره کانی لادانی
سیکسی، بە تەماشاکردنی زيانەکانی دیکەی
ئالوده بۇونى دىمەنی سیکسی و ئابرووبەر، دەكىرت ئەم
زيانە له چوارچیوه زيانە شەرەنگىزىيە کاندا دابىيىن كە
پىشتر باسمان كردووه.

ئەم کاره بەشىوه يەكى تايىبەت مەترسىدار و ترسناكه،
لەبەرئەوهى دەبىتە هوئى بازنه يەكى بەھېزىردن له ناو
زيانەکانی ئالوده بۇوندا، بەو مانا يەي شەرەنگىزىي و
لادانی سیکسی سەرددەكىشىن بۆ مازوخیيەتى سادىزم كە
دواتر ھەستىكى باشت پىندەبەخشىن، ئەوهش دەبىتە مایەي
بەھېزىردنى ھەست و ئارەزووی شەرەنگىزىي لاي
ئالوده بۇو..

۱۴- لەدەستدان پاره / گەشتىك بۆ مالى ھەزارى:

لىّرەدا يەكىيان پرسى: "خراپترين پله چىيە كە ئالودبۇونت بە دىمەنسى سىكسى و ئابرووبەر پىسى گەيشتۈوه؟".

يدكىك لە نموونە لە سنور تىپەرىيوانى زۆر بە وردى سەرنجمان داوه بىتىيە لە: "ئافرەتى لەشفرۇش، بە مەزەندەرى خۆم نزىكەرى (4000 \$) لە ئافرەتانى لەشفرۇش و سالۇنى مەساج لاي ئەوان خەرجىرى دووه، تا ئىستاش لە قۇناغى چاكبۇونەودام....".

چوار هەزار دۆلار (4000 \$) لە مانگىكدا، دەكاتە (48000 \$) لە سالىكدا، ئەوهش يەكسانە بە تەواوى ئەو پارەيە خىزانىتكە لە سالى (2014)دا دەستى دەكتە، كە دەكاتە (51939 \$) بېشىوھىيەكى ماماۋەند.

بەھىلە با بۆت رۇون بکەينەوە، ئەو بىرە پارەيە بەسە بۆ كېرىنى ئۆتۈمبىلىكى وەرزشى تازە ناوازە، ھەروەھا ھىنىدەي پارە ھەبسوو كە بەشى ئەويىدەكەد ھەر دوو مندالەكەرى (756) جار بىبات بۆ سىنهما بۆ تەماشىكىدى فلىيم، ئەم كەسەش تەنھا كەس لە

ئەنjamدانى ئەو كاردا.

بەپىّى ئەوهى وتارەكە باسيكىردووه، گەنجىكى تەمەن (۲۳) سال، دانىناوه بەوه (۹۰۰) ئافرهتى لەشفرۇشى بەكىنگرتووه، بۇ ھەر يەكىكىان نزىكىدى (۷۱) \$ دابىن كردۇوه، كە تىچۇوهكەي بەشىوھەك مامناوهند دەكاتە (۶۵۰۰۰) \$ يان (۴۰۰۰) £ بەو پىيەي كەسىكە بەريتانييە.

۱۵- خراپەكارىي بەرانبەر خەلک:

وەك پىشتر وتمان، شەرەنگىزىي و تۈرپىي زۆر و تىكچۇونى مىزاج لە كارە بەرلاۋەكانى ناو ئالودەبۇوان، ئەگەرچى، بە بىرپاى ئىيمە، ژمارەيەكى كەمى ئالودەبۇوان رەفتارى شەرەنگىزىي رۇون و ئاشكرايان لە گەمل ھاوسەرەكانىيان ھەمە (دۆزىنەوهى توپىزىنەوهە قورسە، يان نىيە)، بەلام ئەگەرى ئازاردانى جەستەيى يان وشەيى يان سۆزدارىي لاي ئالودەبۇوان زۆر زىاتەرە وەك لەوهى لاي خەلکانى دىكە ھەمە، كە بەشىوھەكى باش دەئىن و سەقامگىرانە گۈزەران دەكەن.

۱۶- لەدەستدانی پیشەو و ھزیفە (بىكاري):

ئايا پىت وايە بىرۆكمى لەدەستدانى پیشەو و ھزیفە كە سىك بەھۆى دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەر خورافىيات بىت؟ بەدلنىيائىيەو ئەوه راستە، ئەوه تا سى دادوھر لە كارەكانىيان دەردەكىرىن، بەھۆى ئەوهى لە كاتى دەۋام و لەسەر كارەكەييان تەماشاي دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەريان كردووه.

بەپېيىھ لىرەدا باسکراوه، "فەرمانبەرانى وىلايەتى واشتۇن زىاد لە (۳۰۰) سەعات لەسەر ئىنتەرنېت بەسەردەبن بە تەماشاكردنى كارگەلىك كە پەيوەندى بە كارەكەيانوھ نىيە، لە نىۋىشىياندا تەماشاكردنى دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەر و گەران بە دواى پارچەي تۈتۈمىل".

ئى رات چىيە سەبارەت بە فەرمانبەرانى شارى بالتىمۇر، كە زىاد لە (۳۹) سەعات لە تەماشاكردنى دىمەنلى سىكىسى و ئابرووبەر بەسەر دەبن، ئەوهش لە ماوهى ئەو دوو ھەفتەيەدا دەركەوتۇوه كە چاودىرىييان كراوه بۇ ئەوهى بىزانن چى دەكەن لەسەر ئىنتەنېت؟ جىڭ لەوهى تەنها لە يەك رۇژ كاردنى ھەشت سەعاتىدا بۇ

ماوهى (٦) سەعات و (٤٦) خولەك تەماشاي دىمەنلى سىكىسى و ئابرۇوبەر كراوه، سەرەپاي ئەۋەرى كە ئالۇدەبۇون بە دىمەنلى سىكىسى و ئابرۇوبەر ھۆيەك نىيە بۇ دەركىرىنت لە كارەكەت، بەلام بەدىنيا يىيەوە بەھىچ شىۋەيەك لە كارەكەتدا يارمەتىت نادات.

١٧- ئالۇدەبۇون بە مادده ھۆشېھەكان:

سەربارى بەرپلاو نەبوونى ئەم حالەتە، يەكىك لە بەرەپىشىچۈونە گۈيمانەيىھەكانى ئالۇدەبۇون بە دىمەنلى سىكىسى و ئابرۇوبەر بىرىتىيە لە پەناپىرىدىن بۇ ئالۇدەبۇون بە مادده ھۆشېھەكان، پىشىمان وايە ھۆكاري ئەۋە دەگەرىتىهە بۇ كەمى زمارەي وەرگەكانى دۆپامىن، كاتىيەك كەسى ئالۇدەبۇو پىويسىتى بە رېزەزى زىاتى دۆپامىن دەپەيت، مادده ھۆشېھەكان ھەلدىبىرلىت وەك لە دىمەنلى سىكىسى و ئابرۇوبەر، لەبەر ترسى لە ئاكامە جەستەبىي و ئەخلاقىيەكانى ئەو كارە بەھۆى ئافەتانى لەشفرۇشەوە، بۇيە بەكارھىيانى ماددهى ھۆشېھە / يان كەھول لەبرى ئافەتى لەشفرۇش بۇ ئەۋەيە رېزەزە ئاستى دۆپامىن بەرزىيەندەوە.

۱۸- زیندانیکردن:

زۆریهی زیانه کانی دیمەنی سیکسی و ئابرووبه ر کە لە بەشى بەرز كردنەوەدا باسمان كردن كارى ناياسايىن، زۆرىيکىشيان بە تاوان له قەلم دەدرىن، ئەوهش بە زيندانى كردنى كەسە كە بۆ ماوهى سالاتىكى دوور و درىز كۆتايى دىت.

لەوهش خراپتر، زۆرىك لەو زیانانه خەلکى بەشىوھىيەكى بەرچاو رقیان لېيەتى، تا ئەو ئاستەي بەشىوھىيەكى رېشەبى دەگۇردرىت، زۆرجارىش رەوتى ژيانى تاوانبارەكە تىكىدەشكىنېت، ئىمە دلىيان لەوهى زۆرىنهى ئەڭھەر هەمووشىن نەبن- ئەو تاوانبارانه ھىچ كات بەخەيالىاندا نەھاتووه و بىريشيان لىنە كردووه تمۇھ كە كاتىك ېىدەگەن و بالغ دەبن ئەو جۆره كارە قىزەونانه ئەنجام دەدەن، كاتىكىش ليمان پرسىيون: ئايا ئىيە پىتان وابووه كە توشى ئەو جۆره كارانە دەبن، كاتىك مندال بۇون و تەماشاي ديمەنی سیکسی و ئابرووبهرتان دەكرد (يان تەنانەت پىش چەند سالىكىش)؟

بۆيە پرسىيار ئەممەيە: ئايا ئەو ئالودەبوونە شايەنی ئەم سەركىشىيە بۇ؟

هەشتم: زيانهكانى ئالودهبوون به ديمهنى
سيكسيي و ئابپووبەر لە ٩٩٥
كۆممەلايەتىيەوە:

هاندانى ديمهنى سىكسىي و ئابپووبەر بۇ بازىرگانىكىردىن
بە سىكىسەوە:

لەكاتىكدا زۆرىمەي زيانهكانى ديمهنى سىكسىي و
ئابپووبەر ئازارى كەسى ئالودهبوو يان كەسيكى نزىكى،
بۇ نموونە ھاوسەرەكەي، دەدات، ھەروەها ئازارى ھەمۇو
ئەو ژن و پىياوانەش دەدات ك دەستىيانىكىردووھ بە
ۋىنەگىرنى ۋىدىيۇي سىكسىي خۆيان، لە راستىدا
پشتىوانانى مافى ژن و ئەندامانى حزىي پارىزگاران (لە
ئىنگلەتەر) پىيکەوه ھاپىان لەسەر ئەوهى زىادبۇونى

ئاره زووی بازرگانیکردن به سیکسەوە ھۆکارەکەی
دەگەریتەوە بۆ دیمەنی سیکسی و ئابپروبەر.
بەلام پەیوهندى راستەوخۆی نیوان دیمەنی سیکسی و
ئابپروبەر و بازرگانیکردن به سیکس لە کوئدایە؟
پیمان وايە ھەندىئىك لەو كەسانەي کارى بازرگانى بە
سیکسەوە دەكەن، ھەلّدەستن بە وىنەگرتنى دیمەنی
سیکسی و ئابپروبەر لەپیناوا سەپاندىنی ھەژمۇونى
دەرۈونى بەسەر كەسەكاندا.

بۆ نموونە: تو روڭە بتوانىت ھەلبىيت و واز لە
كارەك بھېنىت، بەلام وىنە كانت لەسەر ئىنتەرنېت بۆ
ھەميشە دەمېننەوە، سەربارى ئەۋەش زانراوە كە داھاتى
بەرھەمھېنائى دیمەنی سیکسی و ئابپروبەر يەكسانە بە
(\$ 100) بلىيون دۆلار.

يانى ئەو كەسە پارەيەكى زۇر زۇرى دەست دەكەۋىت،
ئەو قوربانىيائەش كە لە رپووی سیکسىيەوە بازرگانىييان
پىوه دەكىيەت، ناتوانىن بە كىدارى ئەو شتانە روتكەنەوە كە
پىيان دەكىيەت..

پیلست

۷.....	پیشہ کی وہر گیڑی عہدہ
.....	یہ کام: زیانہ کانی ثالودہ بون به دیمہنی بیشابر ووی
۹.....	لہرووی ژیریه وہ
.....	دووہم: زیانہ کانی ثالودہ بون به دیمہنی بیشابر ووی
۱۹.....	لہ رووی سیکسیه وہ
.....	سیکسیه م: زیانہ کانی ثالودہ بون به دیمہنی سیکسی و
۲۷.....	ٹابر ووبہر لہ سہر لایہ نی سو زداری
.....	چوارہم: زیانہ کانی ثالودہ بون به دیمہنی سیکسی و
.....	ٹابر ووبہر لہ سہر پہیوہ ندییہ کان و
۴۱.....	ھاو سہر گیڑی:
.....	پینچہم: زیانہ کانی ثالودہ بون به دیمہنی سیکسی و
۵۰.....	ٹابر ووبہر لہ سہر لاشہ:
.....	شہشہم: زیانہ کانی ثالودہ بون به دیمہنی سیکسی و
۵۸.....	ٹابر ووبہر لہ سہر ژیان:

جەوەم:	بەرزکردنەوە کاتىك ئالودبۇون بە دىمەنلى
٧٥	سېكىسى و ئابرووبىر بەرھو پىش دەچىت.....
ھەشتم:	زيانەكانى ئالودبۇون بە دىمەنلى سېكىسى و
٩٣	ئابرووبىر لە رپووی كۆمەلایەتىيەوە:
٩٥	پىرپست

پروژه‌یه کی گرنگ بۆ هەموو خیزانیک:
لەسایه‌ی ئەو پیشکەوتنه گەورانه‌ی لەبواره جیاجیاکانی زياندا
ھاتونه‌تە ئاراوه، لەنیویشياندا بەئاسانی گەیشتى ئامرازه‌کانی
پەيوهندى بۆ نىو ھەموو مالیک، ئەركى خیزان قورستر بووه
پەروھرده‌گردنى مندان پیویستى بەشیوازى نوئى و ھوشيارى زياتر
ھەيە.

ئەم پروژه‌یه يارمه‌تىدەرە بۆ خیزان، لەدۇورخاستەوە
مندالەکانیان لەسەيرکردنى دىمەنی نەشياو، لەرىگەي
پەروھرده‌گردنیانه‌و بە پەروھرده‌یه کى ھاوچەرخى دروست، كە
ئاشنای مەترسىيەکانى ئەم دىاردەيە بن.
تىمى (واعى) لەچەندىن ولاتدا، جگە لەكتىپ لەبوارى كردنەوە
خولى ھوشيارى و پىگەياندىشدا دەست بەكاره و ئەنجامى باشى
ھەبووه.
لەكوردىستانىش ئەمە سەرهتاي كاره‌كانه، بەو ئومىدەي بتوانىن لە
رىگەي ئەم زنجىرە كتىپەو، خزمەتىك بە نەوهى ئىستاو داھاتوومان
بکەين.

نرخى 2.000 دينار

نوسينگى تفسير
بۇ بىلۆكردەمەو
ھەولىر - شەقامىن، ۳۰مەترى تەبىشەت مەنارەتى جۇڭىز

+964 750 818 08 66

www.al-tafseer.com

tafseeroffice@yahoo.com